

Kö'du Yöyö Laka 'ba Yësu ma Yowani ayörü

Me'do 'ba Didi

¹ Mï biyeto aba Me'do ëdï. Me'do ne ëdï Wïrï aba ehe tïnyö Wïrï ra. ² Tëmi biyeto, Me'do ne ëdï Wïrï aba. ³ Ehe Me'do nenyé aba, Wïrï o'dö wa biya. Wa maako o'dö dë kazi Me'do ne. ⁴ Didi ayi kazi mo, ehe didi 'bomo i'dï bikanyi zi vïdï biya. ⁵ Bikanyi ne asesi tanyi mï biköndu, ehe biköndu ayölu dë.

⁶ Wïrï utu kora maako ru mo Yowani. ⁷ Mo ayi zi yada kö'du 'ba bikanyi ehe zi gaga vïdï biya zi tëdï koma aba. ⁸ Yowani ra dë bikanyi nenyé. Mo ayi nje zi yada kö'du 'ba bikanyi ne. ⁹ Bikanyi tïnyö mati ayanyi bi da vïdï biya, ëdï tayi mï damöku ne.

¹⁰ Me'do ne ëdï mï damöku ne, mora vïdï maako ayolö mo dë, Wïrï o'dö damöku ne le me'do 'bomo aba. ¹¹ Mo ayi gogo mï damöku 'bëni, mora vïdï 'bomowe irinni mo dë kalakye-dre aba. ¹² Vïdï maakowe ombanni mo ehe i'dï koma 'bënni mï mo. Here mo i'dï dangölö zi zë, zi tëdinni na gisi 'ba Wïrï. ¹³ Zë anzanni dë gisi 'ba Wïrï, ta da rë zë, mandere ga kö'du kombä 'ba vïdï köndu, mandere kö'du kombä 'ba o'di. Wïrï ra na bi dë nï o'dö zë na gisi 'bëni.

¹⁴ Me'do ne ayi na vïdï köndu, ehe alima kinye ze aba. Dongö ze bikanyi kyedre tïnyö 'bomo,

bikanyi kyedre 'ba Wisi nje kólö 'ba 'Bu. Mo ndɔ rakyëyi ehe tñyö.

¹⁵ Yowani ame'do kö'du mo ehe agbögbö, “Nenye mo mati ma yada zi ye atayi! Mo kyedre ta da ma, ga kö'du mo édï na wïdï gba kazi ma ko'jo.”

¹⁶ Kazi rakyëyi 'bomo dïri ze ya'da kayo ¹⁷ Mosa ra ï'dï kö'du ki'dï, mora Yësu Korisito ika zi ze kö'du laka tñyö aba. ¹⁸ Vïdï maako gba ongɔ Wïrï dë. Nje Wisi kólö ne mo ra tñyö Wïrï ehe édï kara ra 'Bu, ayada zi ze Wïrï édï kaa a'di.

*Kö'du kise 'ba Yowani Bapatisi
(Mt 3:1-12; Mk 1:1-18; Lk 3:1-18)*

¹⁹ Vo kalakonda vo yëni 'ba Yude mi Yerusalem utunni vo karasa maakowe ehe Lëviyë zi ha Yowani ko'jo mo 'bëni éyi. ²⁰ Mo ombo dɔ mo ayada zi zë huwë tñyö henye, “Manza dë Korisito ne.” ²¹ Neene zë ako'jonnï hɔ mo, iyannï henye, “Yi Eliya ra?” Yowani aya'ba henye, “Manza dë.” Zë ako'jonnï hɔ mo iyannï henye, “Yi ra Nëbï ne?” Mo aya'ba henye, “E el!” ²² Ndundi mo aba, zë iyannï henye, “Ayada zi ze, yi 'beyi éyi?” Zë iyannï henye, “Zi ze koba huléhu da kö'du ya'ba 'beyi ne zi vïdï mati utunni ze.”

²³ Yowani aya'ba da me'do tëmï me'do kiya 'ba nëbï Yisaya. “Ma nje vïdï ma édï mbere mi da lïpi, ‘O'de gëri nzɔ zi Yere!’” ²⁴ Kya 'ba Farasi maakowe utunni zë kpa zi Yowani. ²⁵ Zë ako'jonnï hɔ mo, iyannï henye, “Kö'du a'di édï vïdï bapatisi, ézé anza dë Korisito mandere Eliya mandere Nëbïe?”

²⁶ Yowani ayada zi zë iya henye, “Mo'do bapatisi wini aba, mora édi yë aba kinye, vidi maako aycle dë. ²⁷ Mai le dagba, manza dë na laka zi kamoka 'bomewe kinga.” ²⁸ Yowani iya nenyе mati mo édi bapatisi ki'di humirë 'ba Ranga Yeredene mi Beteniya.

Timélë 'ba Wiri

²⁹ Mi ko'do ma ta go mo, Yowani ongo Yesu édi tayi zi ni, ehe iya henye, “Kinye édi Timélë 'ba Wiri mati oba kö'du yaña 'ba damoku ne 'de. ³⁰ Mo ra mati ma yada kö'du mo zi ye henye, ‘Vidi maako atayi kpa, mo kyedre ta da ma, ga kö'du mo édi na widi gba kazi ma ko'jo.’ ³¹ Ma yolo dë, mo 'beni eyi. Mora mayi zi ye bapatisi wini aba, here vidi biya mi Yiserele akong mo. ³² Ma mëdi ani ehe mongo Lawo Laka ayi akaño dō mo kaa atu'bu ta komoriyé, ehe Lawo Laka ne alima dō mo. ³³ Gba kazi nenyе ma yolo dë eyi 'beni mo. Mora mo mati utu ma zi bapatisi ki'di wini aba ne ayada zi ma henye, ‘Akongo Lawo Laka tayi akaño ehe lima da vidi maako. Neene akayolo henye, mo ra vidi mati aki'di bapatisi Lawo Laka aba.’ ³⁴ Mongo nenyе o'do rë ni, ehe ma yada zi ye henye, mo Wisi 'ba Wiri ra.”

Dagba vo lö'böwë 'ba Yesu

³⁵ Ko'do vere aba, Yowani édi ani löhu ehe vo lö'bö 'bomewe riyo édinni mo aba. ³⁶ Mati mo ongo Yesu lasi ta dakapa, mo iya henye, “Kinye édi Timélë 'ba Wiri!” ³⁷ Vo lö'bö 'ba Yowani riyo owonni me'do 'bomo ne, ehe zë i'benni Yesu aba. ³⁸ Mati Yesu opi rë ni ehe ongo zë, mo ako'jo kö'du henye, “A'di ra ombe?” Zë aya'banni dō

mo iyanni henye, “Raboni, alima kila?” Mī ha 'ba Hibiru, “Raboni ne,” “Vo komoyandi” ra. ³⁹ Yēsu aya'ba dō mo iya henye, “Ayi onge te.” Ēdī ku nzō kaa kadra sowō mī kadra kutē mati zē i'benni mo aba ehe ongɔnni bi ma mo alima 'dōmo. Here zē alimannī nduwē mī ndundu 'ba kadra ne. ⁴⁰ Kölö tēmī kora riyō ma owo ha Yowani ehe i'bē Yēsu aba ra Anderiya, öndu 'ba Simona Petero. ⁴¹ Dagba kö'du mati Anderiya o'dō, ēdī zi koma öndu nī ehe yada zi mo henye, “Di'ja Masiya ne ku!” Mī ha 'ba Hibiru, “Masiya ne” kpa te kaa mī ha 'ba Gīrigī “Korisitō ne.” ⁴² Anderiya ika öndu nī zi Yēsu. Mati Yēsu ongɔ mo, mo iya henye, Simona wisi 'ba Yowani, akako'jo yi Kapahasi. Ru nenyə atɔ'bɔ kidra na “Petero.”

Yēsu ako'jo Pilipo ehe Natanēlē

⁴³⁻⁴⁴ Mī ko'do vere aba Yēsu om̄ba zi tī'bē Galilaya. Ani mo i'ja Pilipo, mo ta Beteseyida, gawo liŋɔ 'ba Anderiya, Petero aba. Yēsu iya zi Pilipo, “Usu ga ma.” ⁴⁵ Pilipo i'ja Natanēlē ehe iya henye, “Di'ja ze vere mati Mosa ehe Nēbiyē ayörunni kö'du mo ne ku. Mo Yēsu, wisi 'ba Yosepa ta Nazereta.”

⁴⁶ Natanēlē ako'jo kö'du iya henye, “Wa laka maako atɔ'bɔ tayi ta Nazereta?” Pilipo aya'ba dō mo iya henye, “Ayi ongo te.” ⁴⁷ Mati Yēsu ongɔ Natanēlē ēdī atayi zi nī, mo iya henye, “Kinye ēdī tīnyō kozo zutu 'bezee 'ba Yiserele, ehe mo anza dē na vo wakoba.”

⁴⁸ Natanēlē ako'jo hō mo iya henye, “Hala ayɔlo ma?” Yēsu aya'ba dō mo iya henye, “Gba kazi Pilipo yi ko'jo, mongɔ yi hu kaga kyēlu.”

⁴⁹ Natanëlë iya henye, “Raboni, yi Wisi 'ba Wiri ehe Yere 'ba Yiserele!”

⁵⁰ Yësu aya'ba dō mo iya henye, “Oma mii ma nje ga kö'du mati miya henye, mongo yi hu kaga kyëlu? Akongo wa maako kyedre ndra ta da ma neny. ⁵¹ Ma yada zi yi, akonge komoriyë akayëhu rë ni ehe malayike 'ba Wiri ti'bë rüyë ehe tayi akaño da Wisi 'ba Vidii.”

2

Oze mii Kana

¹ Ko'do wota aba yaa Mariya, ma 'ba Yësu ëdi mii karama 'ba rakoze mii gawo 'ba Kana mii Galilaya. ² Yësu vo lö'bö 'beniyë etii, ise zë kpa bi 'ba rakoze ne. ³ Mati a'ji inde rë ni ku biya, ma 'ba Yësu iya zi mo henye, “Zë anzanni kpe a'ji aba.” ⁴ Yësu aya'ba dō mo iya henye, “Ma ma, ayada dë zi ma a'di ra zi ko'do. Kadra 'bama gba ñok dë.” ⁵ Ma 'ba Yësu ayada zi vo lïtuwë 'ba linjø henye, “O'de wa mati mo ayada zi ye ko'do.”

⁶ Yude ëdinni kö'du kira 'ba wa kaka njala aba ehe ga kö'du neny, tele yïtö 'ba wini ëdi ani modaka ma kólö ëdi kyedre zi kíri kaa lita lamikölö. ⁷ Yësu iya zi vo lïtuwë 'ba linjø henye, “Osowe tele nenyee wini aba.” Zë osonni zë kpika ⁸ ehe mo ayada zi zë henye, “Yaanya aba oba kya 'ba wini ne yaga ehe i'di zi kora vo kyeti karama ne.” Zë obanni wini ne zi mo ⁹ mati yaanya aba ofo rë ni ku na a'ji ehe mo anene. Mo ayolo dë a'ji neny ayi ta kila, mora vo lïtuwë mati obanni a'ji neny ayoloni, here mo ako'jo 'biyësi ¹⁰ ne ehe iya zi mo henye, “Vidi biya uwënni a'ji ma

laka ra dagba, ehe tapëti mo, mati yingɔ ḫedinni
ku kyo mo aba zi kuwë, mo i'di a'ji ma koo ne.
Mora asesi wéyí a'ji ma laka ne le yaanya aba!"

¹¹ Yësu o'do dagba kyinë 'ba kö'du koro nenyé
mii gawo 'ba Kana mii Galilaya. Ani mo ayada
bikanyi kyedre 'bëni, ehe vo lö'bö 'bomowe
omanni mii mo.

¹² Tapëti ma nenyé, Yësu ehe ma mo, öndu
mowe, ehe vo lö'bö 'bomowe i'bënni zi Ka-
paranamo, ehe alimanni ani ko'do tisi aba.

Yësu i'bë mii yékëlu

(Mt 21:12-13; Mk 11:15-17; Lk 19:45-46)

¹³ Ëdi ku kadra kara zi karama 'ba Yude 'ba
laga 'ba koli, Yësu i'bë zi Yerusalem. ¹⁴ Ani
mii yékëlu mo i'ja vidi ḫedinni isa, tímélë, ehe
atu'buwë kogo, ehe vo kohi kutrëe kpa limanni
da tarabiza 'bënni. ¹⁵ Here mo o'do so'da témii
kö'di ehe ore ngötü biya yaga témii yékëlu, 'dö
tímélë, ehe isa, mo opi da tarabiza 'ba vidi 'ba
kohi kutrëe, apere kohi ɳbiriri 'bëzë ne, ¹⁶ ehe
mo i'di kö'du zi vidi ma ḫedinni atu'bu kogo ne
henye, "Obe atu'buwë yaga ta kinye! O'de loko
'ba 'Bu ma dë na bi 'ba wakogo!" ¹⁷ Vo lö'bö
'bomowe asösunnii henye, wayöru iya henye,
"Watowɔ 'bama kö'du loko 'beyi, o'bɔ mii ma kaa
wa'do."

¹⁸ Vo kalakonda 'ba Yude aya'banni dɔ mo
kö'du ko'jo aba henye, "Kyinë 'ba kö'du koro a'di
ra atɔ'bɔ ko'dɔ zi yada zi ze ḫedi dangölö aba tñyö
zi nenyé ko'dɔ?"

¹⁹ Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, "Iha akanjo
yékëlu nenyé ehe mii ko'do wota aba ma ko'ba
löhu!"

20 Vo dagbe aya'banni henye, “Irri koo 'butesowoo domomodaka zi ko'ba yekelu neny. A'di ra o'do yi zi soso ato'boo ko'ba ko'do wota aba lohu?”

21 Mora Yesu edii ame'do koo'du ida ree ni ra na yekelu. **22** Mati inje mo ku temi koli, vo lo'boo 'bomowe asosunni koo'du mati ayada zi ze. Neene ze omanni mi wayoruwé ehe mi me'do 'ba Yesu. **23** Mi Yerusalem mi kadra karama 'ba laga 'ba koli, vidi kayo omanni mi Yesu, ga koo'du ze ongönni mo ta bi kyiné 'ba koo'du korowe ko'do. **24** Mora Yesu ayo'o koo'du mati mi di'di ze, ehe mo ila ze de zi tedi kyigo aba ndra ta dee ni. **25** Vidi maako anza zi yada zi mo a'di ra viidiyé kaa mo. Mo ayo'o ku nzoo.

3

Yesu ehe Nikodimö

1 Ani vo dagba 'ba Yude edii ru mo Nikodimö mo Farasi ra. **2** Yondoo kolo maako aba mo i'bëe zi Yesu iya zi mo henye, “Raboni, da yolo ku Wiri utu yi zi komo ze yandi. O'bo de kyin 'ba koo'du koro nenyee ko'do, nje ezee Wiri edii yi aba.”

3 Yesu aya'ba do mo iya henye, “Medii koo'du tñyö ra yada zi yi viidi maako o'bo de damoku 'ba Wiri kongo kazi mo ko'jo lohu!” **4** Nikodimö ako'jo iya henye, “Hala kora ma övu ku kyedre ne ako'jo lohu? Mo o'bo dekpe tödu mi ma ni lohu zi ko'jo mi kadra ma riyo mo!”

5 Yesu aya'ba do mo henye, “Medii ayada tñyö zi yi” Vidi maako o'bo de tödu mi damoku 'ba Wiri, kazi ko'jo mo wini aba ehe Lawo Laka.

6 Vidi köndu o'jonnii gisi 'benni. Nje Lawo Laka

'ba Wiri o'jo gisi 'ba Wiri. ⁷ Anza dë na rakaga ga kö'du mati miya henye, ako'jo yi löhu. ⁸ Lawo 'ba Wiri édi kaa buluku mati aluku bi mati omba tü'bë zi mo. Atɔ'bɔ kowo kpɔrɔ buluku, mora ayɔlɔ dë ayi ta kila mandere édi tü'bë kila. Édi here biya zi vidi ma o'jo Lawo aba.

⁹ Nikodimö ako'jo kö'du iya henye, "Hala nenyé atëdii?" ¹⁰ Yesu aya'ba dɔ mo iya henye, "Hala atɔ'bɔ zi tedi na vo komoyandi 'ba Yiserele ehe ayɔlɔ wa nenyee dë? ¹¹ Ma yada zi yi tñyö, dëdii ame'do kö'du wa ma da yɔlɔ, ga kö'du dongɔ ku na bi de ze. Mora vidi maako tëmii yë akiri kö'du kiya 'beze ne dë. ¹² Ezë oma dë mati ma me'do zi yi kö'du wa 'ba dakaño, hala akoma ezë ma me'do zi yi kö'du wa 'ba komoriyë? ¹³ Vidi maako gba i'bë dë komoriyë, nje Wisi 'ba Vidi, mati ayi akaño ta ani."

¹⁴ "Ehe here Wisi 'ba Vidi akinjë riyë, kaa mɔvɔ wiri kɔhi mati Mosa injë riyë mi da lipi. ¹⁵ Neene vidi biya mati édi koma aba mi Wisi 'ba Vidi atëdii didi ñburu aba. ¹⁶ Wiri ɔwɔ damöku nenyé ndra, here mo i'di Wisi kólö 'bënii ne, here vidi mati oma mi mo édi didi ñburu aba, ehe tñyö oli dë. ¹⁷ Wiri utu Wisi 'bënii ne dë ga kö'du mo omba zi ko'dɔ vurë 'ba damöku, mora ga kö'du mo omba zi yɔmɔ damöku ne kpuru wisi 'bënii aba."

¹⁸ "Zë mati omannii mi Wisi ne, o'dɔ vurë kyényë dë rë zë, mora zë mati omannii dë o'dɔ vurë 'bëzë ku nzɔ, ga kö'du omannii dë mi Wisi nje kólö 'ba Wiri ne. ¹⁹ Bikanyi ayi mi damöku, mora vidi ombanni zi lese mi bikönü ga kö'du zë édinni kö'du kyényë ko'dɔ. Nenyé ra édi hala

o'dɔ vurë rë zë. ²⁰ Vidi ma èdinni kö'du kyenyë ko'dɔ, iyinni bikanyi ehe ayinni dë zi bikanyi, ga kö'du ayada wa mati zë èdinni ako'dɔ èdi na kyenyë. ²¹ Mora vidi biya ma alima tñyö aba, atayi zi bikanyi ga kö'du zë ombanni agamowe zi yɔlɔ henye, Wiri èdi ko'dɔ kpuru zë aba.”

Yësu ehe Yowani Bapatisi

²² Tapëti ma nenyé, Yësu ehe vo lö'bö 'bënïyë ëti i'bënni zi dakaño 'ba Yudiya, bi mati mo alima tisi zë ëti ehe bapatisi kï'dï aba. ²³ Yowani èdi kpa bapatisi kï'dï mï Anono anza dë na kowɔ ta ra Salima, ga kö'du wini èdi bi nanı. Vidi èdi tï'bënni zi mo ehe mo èdi zë bapatisi. ²⁴ Nenyé gba kazi Yowani kï'dï mï kamba. ²⁵ Kya vo lö'bö 'ba Yowani maakowe ayeto hë nnï wasa kora Yuda maako aba, kö'du 'ba wa kaka ɔbala ga kö'du kö'du kï'dï 'ba yëni. ²⁶ Here zë i'bënni zi Yowani ehe iyanní henye, “Raboni, asosu kö'du kora mati èdi yi aba dakapa humirë 'ba Ranga Yeredene, mo mati èdi kö'du mo kiya? Here mo èdi bapatisi kï'dï yaanya aba, ehe vidi biya èdi tï'bënni zi mo.”

²⁷ Yowani aya'ba dɔ mo iya henye, “Vidii maako o'bɔ dë zi tedi wa maako aba nje èzë Wiri ra i'di zi mo. ²⁸ E ra na vo kiya 'bama mati miya henye, ‘Manza dë Korisito ra, mora utu ma dagba komo mo.’ ²⁹ 'Biyësi ra mati mbara ne na 'bomo, mora aboka 'ba vo 'biyësi mati ɔrɔ dakapa mbili ni koze, èdi na rakyenyi mati mo owo gu 'biyësi. Nenyé èdi hala rakyenyi 'bama o'dɔ ku ti'de. ³⁰ Mo atayi ndra kyedre, mora ma tayi tisiwa aba.”

Mo ma ayi ta komoriyë

³¹ “Mo ma ayi ta komoriyë édii kyedre ta da wa biya. Mo mati 'ba dakanjo, mo zi dakanjo ehe ame'do kö'du wa 'ba dakanjo. Mora mo ma ayi ta komoriyë édii kyedre ta da wa biya. ³² Mo ayada wa ma mo ongo ehe owo, du vidi maako oma dë mi kö'du kise 'bomo ne. ³³ Mora vidi mati oma mi kö'du kise 'bomo nenyé ayada henye Wiri édii tünö. ³⁴ Mo ma Wiri utu ame'do me'do 'ba Wiri ga kö'du Wiri i'di zi mo Lawo ndo 'bënii ku. ³⁵ 'Bu ḥwo Wisi 'bënii ehe i'di kyigɔ 'ba wa biya zi mo. ³⁶ Vidi ma oma mi Wisi ne, édii didi ñburu aba, vidi ma oro Wisi ne dë atanza dë didi ñburu aba, mora akalima hu wayaza 'ba Wiri.”

4

Yësu mbara Samariya aba

¹ Farasiye owonni henye, Yësu édii ku laga dagba ehe bapatisi ki'di zi vo lö'böwë ndra ta da Yowani. ² Tinyö Yësu abapatisi vidi kólö maako dë, nje vo lö'bö 'bomowe ra o'donnii. ³ Mati Yësu owo kö'du mati édii akiya ne, mo ila Yudiya ehe i'bë huléhu zi Galilaya. ⁴ Ta da géri 'bomo ani, mo ombo zi ti'bë kpuru ta Samariya.

⁵ Mi Samariya mo ayi zi gawo maako ru mo Seka, anza dë na kowɔ ta ra yaka mati Yakoba i'di zi wisi 'bënii Yosepa. ⁶ Ku'ju 'ba Yakoba édii ani, ehe Yësu na rit'i ta bi lasi, alima akanjo dakapa ku'ju ne. Édii kaa kadra kutë here.

⁷ Mbara vidi 'ba Samariya maako ayi zi wini kuwu, ehe Yësu iya zi mo henye, “I'di wini kuwë

zi ma.” ⁸ Vo lö'bö 'bomowe i'bënni ku mii gawo zi wakonyo kogo.

⁹ Mbara ne aya'ba dö mo henye, “Yi Yuda ra ehe ma vidi 'ba Samariya ra, hala ato'bö ko'jo ha ma kö'du wini kuwë?” Yude uwënni wini dë tëmi sikö kólö vidi 'ba Samariya éti.

¹⁰ Yësu aya'ba dö mo henye, “Ëzë ayolö nje wa ma Wiri i'di, ehe éyi ra édi hë yi ko'jo kö'du wini kuwë, ako'jo hɔ mo, ehe mo aki'di zi yi wini mati i'di didi.”

¹¹ Mbara ne iya henye, “Kyedre, anza kpa dë kyere wini aba, ehe ku'ju ne édi na yönü. Ta kila aki'ja wini mati i'di didi? ¹² Zutu 'beze Yakoba ra ole ku'ju nenyenye zi ze, mo gisi 'béniyë éti ehe ngötu 'bomowe uwënni biya tëmi mo. Yi kyedre ta da Yakoba?”

¹³ Yësu aya'ba dö mo iya henye, “Vidi biya ma uwë wini nenyenye atëdi na kôdrö löhü, ¹⁴ mora vidi ma uwë wini mati ma ki'di zi mo atanza dë na kôdrö löhü. Wini mati ma ki'di zi mo atayi mi mo na ku'ju mati aki'di zi mo didi ma ñburu.”

¹⁵ Mbara ne aya'ba dö mo iya henye, “Kyedre, i'di zi ma wini nani! Here ma tanza dë na kôdrö löhü, mandere kazi ma tayı kinye zi wini kuwu.”

¹⁶ Yësu ayada zi mo iya henye, “I'bë ako'jo kora 'beyi ehe ayi löhü.” ¹⁷ Mo aya'ba dö mo iya henye, “Manza dë kora aba.” Yësu aya'ba henye, “Kö'du 'beyi ne tñyö mati iya henye anza dë kora aba ne. ¹⁸ Oze yi ku zi kora muyi, ehe kora ma édi lima mo aba yaanya aba ne anza tñyö kora 'beyi ra dë. Ayada zi ma kö'du tñyö ra.”

¹⁹ Mbara ne iya henye, “Kyedre, mongö yi näbi ra. ²⁰ Zutu 'ba Samariya amötunnii Wiri da döku

nenye, mora e Yude iye henye, Yerusalem ra bi ma da kamötü zi Wiri.”

²¹ Yësu iya zi mo henye, “Oma mï ma, mbara, kadra mo édi atayi mati vïdï amötunnï 'Bu dekpe da döku nenyé mandere mï Yerusalem. ²² E Samariye ayole dë tïnyö éyi ra édi yë amötu, mora ze Yude, da yolo ku éyi ra dëdï mötu, ga kö'du édi kazi Yude ra vo wayomä ayi. ²³ Mora kadra mo édi tayi, ehe édi ku nzɔ kinye, mati kyigo Lawo 'ba Wiri aba vïdï akamötunnï 'Bu kaa mo tïnyö édi, kï'di zi mo mötu ma tïnyö mati mo ombo. ²⁴ Wiri édi Lawo ra, ehe nje kyigo 'ba Lawo 'bomo aba vïdï atɔ'bɔ mötu mo kaa mo tïnyö édi.”

²⁵ Mbara ne iya zi mo henye, “Ma yolo ku Masiya ne atayi, ehe ézë mo ayi, mo akayada zi ze wa biya.” ²⁶ Yësu aya'ba henye, “Ma ra mo, ma ra mo mati édi ame'do yi aba yaanya.”

²⁷ Mï kadra nani vo lö'bö 'ba Yësu a'banni, ehe zë na rakaga zi ki'ja mo édinnï ame'do mbara aba. Mora vïdï maako tëmï zë ako'jo ha mbara ne dë, “A'di ra ombo?” Zë ako'jonnï ha Yësu dë, “Kö'du a'di édiyë ame'do mbara ne aba?”

²⁸ Mbara ne ila tele wini 'bënï ne i'bë hulëhu mï gawo, ehe iya zi vïdïyë ani henye, ²⁹ “Ayi onge kora ne, mo ayada zi ma biya wa mati mo'dɔ! Mo atëdï Korisitɔ ra?” ³⁰ Zë ilannï gawo ehe i'bënnï zi kongo Yësu.

³¹ Mï kadra ne vo lö'böwë alenzennï Yësu iyannï zi mo henye, “Raboni, oba wa maako zi konyo!” ³² Mora mo aya'ba henye, “Mëdï wakonyo maako aba ayole kö'du mo dë.”

³³ Here vo lö'böwë ayetonnii, kö'du ko'jo tëmi kutë nnii na bi dë nnii, "Vidë maako ika wakonyo ku zi mo?" ³⁴ Yësu iya zi zë henye, "Wakonyo 'bama edë zi koro kö'du 'ba Wiri mati utu ma ehe zi kinde lœ mati mo i'di zi ma zi ko'do. ³⁵ Akiye henye, 'edë gba yehe sowo zi wakumu ta yaka.' Mora ma yada zi ye henye, ongo bi te na laka da yake, wa mi yaka yaanya aba ahi ku, ehe ku nzö zi kumu. ³⁶ Vidë mati umu ehe atoto do mo ika ku zi didë ma ñburu ñburu, ehe agamo mati illi ehe mo mati umu aba, atëdinni na rakyenyi bi kólö. ³⁷ Kö'du kiya ne edë tñyö, 'Maako iyï, agamo umu.' ³⁸ Mutu wë zi nyenyo kumu mi yaka mati o'do lœ mo dë. Vidë maakowe o'dönni lœ ani, ehe i'je wa kyö tëmi lœ 'bëzë ne."

³⁹ Vidë kayo 'ba Samariya mi gawo nani omannii mi Yësu ga kö'du mbara ne iya henye, "Mo ayada zi ma biya wa ma mo'do." ⁴⁰ Here mati vidë 'ba Samariye ayinni zi mo, zë alenzenni mo zi lima nnii aba, ehe Yësu alima ani ko'do riÿö aba.

⁴¹ Vidë kayo 'ba Samariya maakowe omannii ga kö'du 'ba kö'du kise. ⁴² Zë iyanni zi mbara ne henye, "Doma ku yaanya aba, anza dë ga kö'du mati iya, mora ga kö'du ze na bi de ze dowo mo ku, ehe da yçlö henye, mo ra tñyö edë vo yomö 'ba damöku."

Yësu akɔ'jo Wisi 'ba vo mi turu maako

⁴³ Tapëti ko'do riÿö aba ani, Yësu ila bi nani ehe i'bë zi Galilaya. ⁴⁴ Kö'du mo na bi dë ni iya henye, nébï ɔwo dë mi dakaño 'bomo. ⁴⁵ Mati mo ɔkɔ mi Galilaya, vidë karani irënni mo kalakyedre aba, ga kö'du zë i'bënni mi karama 'ba laga 'ba

koli mī Yerusalema ehe ongɔnni biya wa mati mo o'do.

⁴⁶ Mati Yēsu a'ba zi Kana mī Galilaya, bi mati mo opi wini na a'ji. Vo mī turu maako ēdī ani wisi 'bōmo na kōo mī Kaparanamo. ⁴⁷ Mati mo owo henye, Yēsu ayi ku ta Yudiya zi Galilaya mo ī'bē zi mo ako'jo hō mo zi tī'bē Kaparanamo ehe zi kō'jō wisi 'bēnī, mati mo ku kara zi koli. ⁴⁸ Yēsu iya zi mo henye, "Vidī maako tēmī yē oma dē nje ēzē onge kyinē 'ba kö'du korowe ehe rakage." ⁴⁹ Kora vo mī turu ne aya'ba dō mo henye, "Yere, ayi gba kazi wisi ama koli."

⁵⁰ Yēsu iya zi mo henye, "Ī'bē wisi 'bēyī akadidi."

Kora ne oma mī me'do 'ba Yēsu, ehe ī'bē gbo. ⁵¹ Da gērī 'bōmo liñō vo lītu 'bōmowe andōsi dē nni mo aba kö'du kise aba zi mo. "Wisi 'bēyī ēdī ku zi tī'bē zi dīdī!"

⁵² Mo ako'jo hē zē iya henye, "Kadra vala ra mati wisi 'bēnī ne na laka?" Zē aya'bannī henye, "Ēdī ndī kadra kōlō mataganya tapētī kadra kutē mati rakyītu ne ila mo." ⁵³ Here 'bu mo asōsu ēdī mī kadra kōlō nani mati Yēsu ayada zi nī, "Wisi 'bēyī akadidi." Here mo ehe biya vo dakota 'bēnī ētī omanni gbo. ⁵⁴ Nenye kyinē 'ba kö'du koro ma riyō mati Yēsu o'do tapētī tayi 'bōmo ta Yudiya zi Galilaya.

5

Wakō'jō mī kara

¹ Tapētī ma nenye, Yēsu ī'bē mī Yerusalema, kö'du karama yēnī 'ba Yude. ² Kara Haresi

kyedre 'ba t̄im̄elē m̄i Yerusalem, kara maako édi ani s̄enj̄e aba muyi, m̄i ha 'ba Hibiru ako'jo Betesata. ³⁻⁴ Vidi kayo 'ba rak̄o édinni ko'do ha kara ne, vo komoköndu, vo ka'bo, ehe vidi vo kenej. ⁵ Dakapa kara ne kora maako édi na rak̄o, k̄oç 'but̄ewota d̄omomod̄omowota aba. ⁶ Mati Ȳesu ongo kora ne ehe ayol̄o henye mo édi ku na kenej kyere kadra konda aba, mo ako'jo h̄o mo henye, "Om̄ba zi yi k̄oj̄?"

⁷ Kora ne aya'ba d̄o mo iya henye, "Kyedre, manza d̄e vidi maako aba zi ki'di ma m̄i kara ne, éz̄e wini ne édi r̄e ni koh̄o r̄iȳe. Ma ȳonzo zi t̄odu m̄i mo, mora vidi maako kpa 'duw̄i atödu ani dagba."

⁸ Ȳesu ayada zi mo henye, "Ényi r̄iȳe, oba agburuku 'beyi ehe alasi!" ⁹ Kandi ako'j̄o kora ne gbo. Mo oba agburuku 'bënii r̄iȳe ehe ayeto lasi toko. Ko'do mati kö'du ne o'do r̄e ni m̄i mo ne kadra 'ba ko'do mad̄omoriȳo. ¹⁰ Mati vo dagbe 'ba Yude ongɔnni kora ne édi agburuku 'bënii kínj̄e, zé iyanni zi mo henye, "Nenye ko'do 'ba ralawo ra! Om̄ba d̄e zi vidi maako zi kínj̄e agburuku m̄i ko'do 'ba ralawo."

¹¹ Mora mo aya'ba d̄o mo iya henye, "Kora mati ako'j̄o ma ne ayada zi ma kínj̄e r̄iȳe agburuku 'bama ehe lasi."

¹² Zé ako'jonn̄i h̄o mo iyanni henye, "Éyi ra kora nenye mati ayada zi yi, zi kínj̄e r̄iȳe agburuku 'beyi ehe lasi?"

¹³ Mora mo ayol̄o d̄e, ga kö'du Ȳesu i'bë wëni 'de liwo ga kö'du vidi kayo.

¹⁴ Yaa Ȳesu i'ja kora ne m̄i yékëlu ehe ayada zi mo, "Onḡo te, yaanya aba r̄e yi édi ku na laka,

mora o'do kö'du kyënyë dekpe mandere kö'du kyënyë maako ndra ako'do rë nü zi yi."

¹⁵ Kora ne i'bë ayada zi vo dagbe 'ba Yude henye, Yësu ra akɔ'jɔ nü. ¹⁶ Zë ayetonnii kö'du kyënyë maako ko'do zi Yësu ga kö'du mo o'do wa kaa ma here ne më ko'do 'ba ralawo. ¹⁷ Mora Yësu iya henye, "Bu ma ɔrɔ dë ta bi lɔɔ ko'do, ehe nenye ra hala mëdï nduwë ko'do."

¹⁸ Yaanya aba vo dagbe 'ba Yude ombanni zi Yësu kofo ga kö'du rïyö. Ma dagba, mo owe kö'du ki'di 'ba më ko'do 'ba ralawo. Mora ma kyënyë ndra, mo iya henye Wiri 'Bu nü ra, mati o'do nü kpiliri Wiri aba.

Kalakonda 'ba Wisi

¹⁹ Yësu ayada zi vïdïyë iya henye, "Ma yada tïnyö zi ye, Wisi o'do wa maako dë na bi dë nü. Mo atɔ'bɔ nje ko'do wa ma mo ongo 'Bu ëdï ko'do ga kö'du mo o'do kpa te wa ma mo ongo 'Bu o'do.

²⁰ 'Bu ɔwɔ Wisi ehe ayada zi mo biya wa ma mo o'do. 'Bu akayada zi mo wa kyedre maako ndra ta da ma nenye, ehe atëdïyë na rakaga. ²¹ Kaa 'Bu ïnjë yöku ehe i'di dïdi, here Wisi i'di dïdi zi vïdï mati mo ombo. ²² 'Bu o'do vurë 'ba vïdï maako dë, mora mo o'do Wisi 'bënï ra na vo vurë 'ba vïdï ko'do biya. ²³ 'Bu o'do nenye ga kö'du vïdï biya zi Wisi koro kpa kaa zë oronnii nü. Ëzë vïdï maako ombo dë zi Wisi koro, nenye kpa te kaa mo ombo dë zi koro 'Bu mati utu mo."

²⁴ "Ma yada tïnyö zi ye henye, vïdï ma owo kö'du kise 'bama ehe ëdï koma aba më mo mati utu ma ëdï lawo dïdi ma ɔburu ɔburu aba, ehe o'do vurë kyënyë dë rɔ mo. Zë i'bënnii ku nzɔ tëmii koli zi dïdi. ²⁵ Ma yada tïnyö zi ye henye,

kadra ne atayi ehe édi ku nzɔ kinye mati yóku biya akowo gu 'ba Wisi 'ba Wíri, ehe zé mati owonni hɔ mo, akalimanni. ²⁶ 'Bu édi kyigɔ aba zi didi kí'dí, ehe mo i'dí kyigɔ kólö nani zi Wisi. ²⁷ Ehe mo i'dí zi Wisi 'béní dangölö zi vurë 'ba vidi ko'dɔ biya, ga kö'du mo Wisi 'ba Vidi. ²⁸ Re maga dë! Kadra mo atɔkɔ mati biya yóku akowo gu 'ba Wisi 'ba vidi, ²⁹ ehe zé atayinni yaga témí dawogo 'benni. Vidi biya ma o'dɔnni kö'du laka atenyinni na didi, mora vidi biya ma o'dɔnni kö'du kyényé atenyinni na didi ehe ako'dɔ vurë kyényé 'bèzé."

³⁰ "Mɔ'bɔ dë wa maako ko'dɔ na bi da ma. 'Bu ra utu ma, ehe mo ra ayada zi ma hala zi vurë ko'dɔ. Mo'dɔ vurë 'bama na laka, ga kö'du moro mo, ehe mo'dɔ dë wa mati momba zi ma ko'dɔ."

Vo kiya 'ba Yēsu

³¹ "Ëzé ma me'do ga kö'du ma, géri maako anza dë ani zi yada mëdï kö'du tñyö ra yada. ³² Mora vidi maako édi kpa ame'do kö'du ma, ehe ma yɔlo wa mati mo iya édi tñyö. ³³ Utuwé vo lìtuwé zi Yowani, ehe mo ayada zi zé kö'du tñyö. ³⁴ Ma lima dë ra kö'du mati vidi iyanni kö'du ma, mora ma yada wa nenyee zi ye here, zi ye yɔmɔ. ³⁵ Yowani, lamba mati i'dí bikanyi kyɔ, ehe, e na rakyenyi zi lima mï bikanyi 'bomo ne tisiwa. ³⁶ Mora vidi maako ndra ta da Yowani ame'do kö'du ma. Mo'dɔ ne wa mati 'Bu ma i'dí zi ma ko'dɔ. Wa biya mati mo'dɔ ayada henye 'Bu ra utu ma. ³⁷ 'Bu mati utu ma, ame'do kpa kö'du ma, mora owowe gu mo dë mandere kongo mo da komo da komo. ³⁸ Ome kö'du kise ɔmo dë,

ga kö'du ombe dë zi tëdi koma aba mii mati mo utu. ³⁹ Ome wayöruwë, ga kö'du asösuwë henye, aki'je dïdï ñburu ñburu mii zë. Wayöruwë ayada kö'du ma, ⁴⁰ mora ombe dë zi tayi zi ma kö'du dïdï ma ñburu ñburu.”

⁴¹ “Momba kö'du wayeto 'ba vidi köndu dë, ⁴² mora ma yolo e, vidi ma kölö tëmi yë, zi Wiri töwo anza dë kalakyedre aba. ⁴³ Mayi ku kalakonda 'ba 'Bu ma aba, ehe iriyë ma dë. Mora akiriyë vidi ma ayinni na bi dë nni. ⁴⁴ Hala akome? Ombe zi wayeto kirri kazi oka ma kölö maako, mora ayonze dë zi tëdi wayeto aba kazi Wiri mati edë kölö ne, hala atö'be koma mii ma? ⁴⁵ Asösuwë dë henye, ma ra vidi ma akasusu wë zi 'Bu. I'diyë kö'du sösu 'be ra Mosa, le mo ra vidi ma akasusu wë. ⁴⁶ Mosa ayöru wa kö'du ma, ehe ezë ome mii Mosa, akome mii ma. ⁴⁷ Mora ezë ome dë mii wa mati Mosa ayöru, hala atö'be koma mii wa mati miya?”

6

*Yësu i'di wakonyo zi vidi kpulukumuyi
(Mt. 14:13-21; Mk 6:30-44; Lk 9:10-17)*

¹ Tapëti ma nenye Yësu umu kyëti Föfö 'ba Galilaya, mati ayolɔ kpa na Föfö 'ba Tiberiyasi. ² Vidi kayo usunnii gɔ mo ga kö'du ongɔnni mo edë kyinë 'ba kö'du korowe ko'dɔ zi kɔ'jɔ vo koe. ³⁻⁴ Kara zi kadra karama 'ba laga 'ba koli 'ba Yude, Yësu i'bë riyë da döku vo lö'bö 'beniyë eti ehe alima akaño. ⁵ Mati Yësu ongo vidi kayo tayinni zi ni, mo ako'jo ha Pilipo iya henye, “Ta kila da ki'ja ze wakonyo kyo zi tö'bɔ vidi nenye

biya?” ⁶ Mo iya nenyе zi Pilipo yonzо. Mo ayɔlɔ ku nzо a'di ra mo ēdī tī'bē zi ko'dō.

⁷ Pilipo aya'ba dō mo iya henye, “Ayɔlɔ dē henye, akirī kara kɔhi 'ba yehe modɔmowota nje zi kogo mangɔlɔ'bō tisi zi vidi ma kólö nenyee?”

⁸ Anderiya, öndu 'ba Simona Petero, kólö tēmi vo lö'böwë, mo ame'do riyë iya henye, ⁹ “Wisi maako ēdī kinye, mo ēdī mangɔlɔ'bō sisi aba muyi ehe kyenze riyö. Mora a'di ra na laka ēdī zi vidi biya nenyee?”

¹⁰ Dakajo ayofu loma aba, ehe Yësu ayada zi vo lö'bö 'bënijë zi yada zi vidi biya lima akanjo. Vidi kora ēdī kaa kpulukumuyi mī vidi kayo nenyee. ¹¹ Yësu oba mangɔlɔ'bō ne mī kala nī i'di öwö'di zi Wiri. Here, mo idra mangɔlɔ'bō ne zi vidiyë, mo o'do kpa here kyenze ne aba, le vidi ēdinni mo aba kyo zi konyo. ¹² Vidi onyonnii biya ma ombanni, ehe Yësu ayada zi vo lö'bö 'bënijë zi tɔtɔ kɔsɔ mo ma ɔsɔ, here ma yanja dē. ¹³ Vo lö'böwë atɔtɔnni dē zé bi kólö ehe oso kɔri 'butë dɔmoriyö wa mati ɔsɔ tēmi mangɔlɔ'bō muyi ne.

¹⁴ Tapëti vidi ongɔnni kyinë 'ba kö'du korowe ko'dō 'ba Yësu nenyе, ayeto kiyannii henye, “Nenyе atēdī tīnyö Nëbii mati ēdī zi tayi kinye mī damöku ne.” ¹⁵ Yësu ayɔlɔ henye zé ombanni yonzо zi mo ko'dō na wehe zi tēdī na yere 'bëzë. Here mo i'bë riyë da döku, ani zi mo tēdī kutu nī aba.

Yësu alasi ta da wini (Mt 14:22-33; Mk 6:45-52)

¹⁶ Hutaga nani aba vo lö'bö 'ba Yësu i'bënni akano zi föfö. ¹⁷ Zé ékyinni mī tönbö, ayetonni kumu kyëti zi Kaparanamo. Mati bi öndu Yësu

gba ayi dë zi zë, ¹⁸ buluku kyigo èdi ku kôhô wini na kyenyé. ¹⁹ Mati vo lö'böwë opinni ku kaa wîri wota mandere sowɔ, zë ongɔnni Yësu lasi ta da wini. Mo asesi nduwë tayi kara ra töjbö, zë gbo na tere. ²⁰ Mora mo iya henye, “Ma Yësu ra! Ere dë!” ²¹ Vo lö'böwë ombanni zi mo koba mï töjbö, kandi ɔkɔ gbo da göti bi mati èdinni atii'bë zi mo.

Mangɔlɔ'bɔ ma i'di didi

²² Ko'do vere aba vidi mati èdinni gba ani humirë kapa 'ba föfö, ayɔlɔnni töjbö èdi nje kólö ani. Zë ayɔlɔnni kpa henye, Yësu i'bë dë mï mo vo lö'bö 'bениyé ëti. Zë i'bënni kutu nnii aba. ²³ Töjbö maakowe ta Tiberiyasi i'bënni kara ta bi mati vidi kayo onyonni mangɔlɔ'bɔ mati Yere i'di öwö'di. ²⁴ Zë ongɔnni henye Yësu ehe vo lö'bö 'bëni ëti i'bënni ku. Here zë ékyinni mï töjböwë ehe i'bënni gbo Kaparanamo Yësu koma. ²⁵ Zë i'jannii mo kapa damirë 'ba föfö ehe ako'jonnii hɔ mo iyanni henye, “Raboni, ɔkɔ ndala aba kinye?” ²⁶ Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, “Ma yada tñyö zi ye, anze dë ma koma ga kö'du onge kyinë 'ba kö'du korowe, mora ga kö'du onyowe biya wakonyo ma ombe. ²⁷ O'de lɔɔ dë kö'du wakonyo mati èdi rë ni yanya ne. O'de lɔɔ kö'du wakonyo mati i'di didi ma ɔburu ɔburu ne. Wisi 'ba Vidi aki'di wakonyo nenye zi ye, ga kö'du Wirii 'Bu i'di kalakonda zi mo ko'dɔ here.”

²⁸ Vidi ako'jonnii hɔ mo iyanni henye, “A'di ra tñyö Wirii ombo ze zi ko'dɔ?” ²⁹ Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, “Wirii ombo zi ye tedi koma aba mï vidi mati mo utu.” ³⁰ Zë aya'banni dɔ mo iyanni henye, “Kyinë 'ba kö'du koro a'diye ra ako'dɔ,

here zi ze tɔ'bɔ koma mii yi? A'di ra ako'dɔ? ³¹ Go mo yada aba, mati zutu 'bezee édinni mii da lipi, Wiri i'di mana zi zë konyo. O'do rë ni kaa mati wayöruwë iyanni henye, 'Wiri i'di mangɔlɔ'bɔ zi zë ta komoriyë zi konyo.'"

³² Yësu ayada zi zë henye, "Ma yada tñyö zi ye henye, Mosa ra dë vidi mati i'di mangɔlɔ'bɔ zi ye ta komoriyë. 'Bu ma ra i'di mangɔlɔ'bɔ tñyö ne zi ye ta komoriyë. ³³ Ehe mangɔlɔ'bɔ mati Wiri i'di ne édi vidi mati ayi akaño ta komoriyë zi didi ki'di zi damoku."

³⁴ Vidi iyanni henye, "Kyedre, i'di zi ze mangɔlɔ'bɔ mati orɔ dë nenye." ³⁵ Yësu aya'ba dɔ mo zi zë iya henye, "Ma ra mangɔlɔ'bɔ ma i'di didi. Vidi ma ayi zi ma, atanza dë na o'bo. Vidi ma édi koma aba mii ma atanza dë na kɔdro. ³⁶ Ma yada ku nzɔ zi ye henye, onge ma mora gba anze dë koma aba mii ma. ³⁷ Vidi biya mati 'Bu i'di zi ma atayi zi ma. More ma kólö maako tëmi zë dë. ³⁸ Mayi dë ta komoriyë zi ko'dɔ wa mati momba. Mayi zi ko'dɔ wa mati 'Bu om̄ba ma zi ko'dɔ. Mo utu ma, ³⁹ ehe mo om̄ba zi ko'dɔ tñyö ma kólö tëmi zë mati mo i'di zi ma ne ölu dë. Mo om̄ba ma zi kinjë zë zi didi mii ndundu 'ba ko'do aba. ⁴⁰ 'Bu ma om̄ba vidi biya mati ongɔnni Wisi, zi tedi koma aba mii mo, ehe zi tedi didi ma ñburu aba. Here ma kinjë zë zi didi mii ndundu ko'do aba."

⁴¹ Vidi ayetonnii hë nnii wasa ga kö'du Yësu iya henye, ni ra mangɔlɔ'bɔ mati ayi akaño ta komoriyë. ⁴² Zë aka'jonnii ha oka ma kólö maako iyanni henye, "Mo anza Yësu ra dë, wisi 'ba

Yosepa? Da yɔlɔ ze 'bu mo dë ma mo aba? Hala mo atɔ'bɔ kiya henye, nayi akanjo ta komoriyë?"

⁴³ Yësu ayada zi zë iya henye, "Ore ta bi me'do 'be ne! ⁴⁴ Vidi maako o'bɔ dë tayi zi ma, nje 'Bu mati utu ma ne o'do zë komba zi tayi. Mora ëzë zë ayinni, ma kinjë zë na dïdi mï ndundu 'ba ko'do aba. ⁴⁵ Kölö tëmi Nëbiyë ayörü henye, 'Wiri akayandi zë biya.' Here vidi biya ma owonni da 'Bu ehe ayandi kazi mo atayi zi ma. ⁴⁶ Nje vidi kölö mati ongo 'Bu ne mo ra ayi kazi Wiri. Vidi maako gba ongo 'Bu dë. ⁴⁷ Ma yada zi ye tñyö vidi biya mati èdinni koma aba mï mo, èdinni dïdi ñburu aba. ⁴⁸ Ma mangɔlɔ'bɔ ma i'di dïdi! ⁴⁹ Zutu 'be onyonnï mana mï da lïpi ehe yaa, zë olinni. ⁵⁰ Mora kinye mangɔlɔ'bɔ 'ba komoriyë ne ayi ku akanjo, here vidi mati mo onyo ku oli dë. ⁵¹ Ma ra mangɔlɔ'bɔ dïdi mati ayi akanjo ta komoriyë. Ëzë vidi mati onyo mangɔlɔ'bɔ neny, mo akalima ñburu. Mangɔlɔ'bɔ mati ma kï'di zi mo ida ra ma ra, mëdï kï'di zi vidi 'ba damöku neny, zi tëdinni na dïdi."

⁵² Zë ayetonnï hë nnï wasa oka ma kölö maako aba, ehe ako'jonnï kö'du iyanni henye, "Hala mo atɔ'bɔ kï'di ida rë ni zi ze konyo?"

⁵³ Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, "Ma yada zi ye tñyö, alime dë, nje ëzë onyowe ida ehe uwëë yama 'ba Wisi 'ba Vidi. ⁵⁴ Mora ëzë onyowe ida ma ehe uwëë yama ma, atëdïyë dïdi ma ñburu aba, ehe ma kinjëë na dïdi mï ndundu 'ba ko'do aba. ⁵⁵ Ida ma wakonyo ma tñyö ra, ehe yama ma wakuwë ma tñyö ra. ⁵⁶ Ëzë onyowe ida ma ehe uwëë yama ma, e kölö ma aba ehe ma kölö

ëti. ⁵⁷ Kaa 'Bu wïdï ra utu ma, ehe mëdï dïdï aba ga kö'du 'bomo, vïdï biya mati onyonnï ida ma akalimannï ga kö'du 'bama. ⁵⁸ Mangolo'bõ mati ayi akaño ta komorïyë anza dë kaa wa mati zutu 'be onyonnï. Zë olinnï, mora vïdï mati onyo mangolo'bõ nenye akalima ñburu."

⁵⁹ Yësu ëdï kö'du yëti mï bi 'ba mötu mï Kaparanamo mati mo iya kö'du nenyee.

Me'do 'ba dïdï ñburu

⁶⁰ Vo lö'bö kayo 'ba Yësu owonnï mo ehe iyanni henye, "Kö'du yandi nenye ëdï ndra na kyigo zi vïdï maako yolo. Ëyi ra ato'bõ yolo mo?"

⁶¹ Yësu ayçlo henye, vo lö'bö 'bëniyë ëdinnï ame'do na wayawaya. Here mo ako'jo iya henye, "Nenyе o'de na riti? ⁶² A'di ra ëzë onge Wisi 'ba Vidi ëdï tï'bë riyë komorïyë bi mati mo ayi ta 'dõmo? ⁶³ Lawo mo ra i'dï dïdï. Kyigõ 'ba vïdï köndu o'dõ waako dë. Me'do mati ma me'do zi ye ne, ëdï tëmï Lawo 'ba Wiri ma i'dï dïdï. ⁶⁴ Mora kya e maakowe ombanni dë zi tëdi koma aba mï ma." Yësu iya nenye, ga kö'du tëmï biyeto aba mo ayçlo ëyi ra atëdï koma aba mï ni. Mo ayçlo kpa ëyi ra akasusu ni. ⁶⁵ Yësu iya henye, "Kö'du nenye ra ma yada zi ye o'be dë tayi zi ma, nje ëzë 'Bu ra o'de kombä zi tayi."

⁶⁶ Ga kö'du wa mati Yësu iya, vo lö'bö kayo 'bomewe opi gë nnï zi mo ehe orõnnï ta bi lö'bö ga ndï mo. ⁶⁷ Yësu ako'jo ha vo lö'bö 'bëni 'butë ðomorïyö, "E kpa ombe zi kila ma?"

⁶⁸ Simona Petero aya'ba dö mo iya henye, "Yere, vïdï maako anza dë ani zi ze to'bõ tï'bë zi mo. Me'do 'bëyi i'dï dïdï ñburu. ⁶⁹ Yaanya aba

dëdï koma aba mï yi, ehe da yolo ku yi ra Wisi Kölö Njala 'ba Wiri."

⁷⁰ Yësu ayada zi vo lö'bö 'bëniyë henye, "Ma jeli ye 'butë dëmoriyö, mora ma kölö tëmï yë dakyikyi." ⁷¹ Yësu édï me'do kö'du 'ba Yudasi wisi 'ba Simona Sikereto. Mo yaa akasusu Yësu mo le kölö tëmï vo lö'bö 'butë dëmoriyö.

7

Yësu öndu ni eti

¹ Tapëti ma nenyé, Yësu ényi t'i'bë lasi aba mï Galilaya, mo om̄ba dë t'i'bë mï Yudiya, ga kö'du Yude ani ombanni zi kofo mo. ² Ku kara zi kadra 'ba karama 'ba mbörögö, ³ ehe önduwë 'ba Yësu iyanni zi mo henye, "Kö'du a'di i'bë dë zi Yudiya? Here vo lö'bö 'beyiyë atɔ'bɔnni kongo wa mati édï ako'dɔ. ⁴ Vidi maako o'dɔ waako dë na liwo, zë zé ombanni zi maakowe zi yolo kö'du zë. Here i'di damöku ma yolo wa ma édï ako'dɔ." ⁵ Gbì le önduwë 'ba Yësu gba ayinni dë na vo lö'bö 'bɔmo.

⁶ Yësu aya'ba iya henye, "Kadra 'bama gba ayi dë, mora kadra 'be édï 'duwì kinye. ⁷ Vidi 'ba damöku nenyé ɔ'bɔnni dë e kiyi. Zë iyinni ma, ga kö'du ma yada nduwë zi zë henye, zë o'dɔnni kö'du kyënyë. ⁸ I'bëe dagba mï karama. Kadra 'bama gba ɔkɔ dë, ehe mï'bë dë." ⁹ Yësu iya nenyé ehe alima zo mï Galilaya.

Yësu mï karama 'ba mbörögö

¹⁰ Tapëti öndu 'ba Yësu i'bënni ku mï karama, mo i'bë liwo kazi yada zi vidi maako. ¹¹ Mï kadra

'ba karama aba, vo dagbe 'ba Yude omannii Yësu ehe ako'jonnii kö'du henye, "Mo édi kila?"

¹² Vidi kayo alépinni mii ha wasa kö'du mo. Maakowe iyanni henye, "Yësu kora laka ra," agamowe iyanni henye, "Mo édi ndöndö kiga zi viidü biya." ¹³ Mora viidü na tere kazi vo dagba 'bëzë, ehe viidü maako ame'do dë ta da komo viidü kayo kö'du mo.

¹⁴ Mati karama ku kutë zi rë nii kinde, Yësu i'bë mii yékëlu ayeto wayandi. ¹⁵ Vo dagbe na rakaga ehe iyanni henye, "Hala kora nenye ayɔlo kö'du takanyi here? Ayandi mo kpa dë."

¹⁶ Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, "Manza dë yandi wa mati ma sösü kö'du mo. Wa mati mëdë ayandi ayi kazi viidü ma utu ma. ¹⁷ Èzë tñyö ombe zi koro Wiri, akayole wa mati ma yandi ayi kazi Wiri mandere kazi ma. ¹⁸ Èzë momba zi kika wakoro zi ma, ma kame'do kö'du ma. Mora momba zi koro viidü ma utu ma. Nenye ra ma yada kö'du tñyö anza dë ndöndö. ¹⁹ Mosa ra dë i'di kö'du kï'di zi ye? Vidi maako tëmi yë oro dë. Here kö'du a'di ombe zi ma kofo?"

²⁰ Vidi kayo aya'banni dɔ mo iyanni henye, "Yi vo dakyikyi! A'di ra o'dɔ yï zi kö'du sösü henye, viidü maako ombo zi kofo yï?"

²¹ Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, "Mo'dɔ kö'du koro kólö ehe o'de na rakaga. ²² Mosa i'di kö'du zi ye zi gisi kora 'be ñbete. Mora tñyö anza Mosa ra dë i'di kö'du kï'di nenye zi ye. Zutu 'be ra. Mi ko'do 'ba ralawo aba aŋbetee gisi kora 'be ²³ zi kö'du kï'di 'ba Mosa koro. Èzë wisi maako atɔ'bɔ ñbete mii ko'do 'ba ralawo, kö'du a'di ra e na kamo ma aba ga kö'du viidü maako ko'dɔ na

laka mii ko'do 'ba ralawo? ²⁴ O'de vurë dë dakyinë 'ba ra laya aba. O'de wa mati tïnyö ra aba."

Mo Korisitɔ̄ ra?

²⁵ Kya vidi maakowe ta Yerusalema edii kiyanni henye, "Anza dë kora nenyre ra zë ombanni zi koko? ²⁶ Here mo edii gba zo kinye, me'do zi vidi biya kowonni. Ehe vidi maako awasa he nnii dë mo aba. Here ne ko'du sôsu 'be aba vo dagbe ayolonni ku tïnyö mo ra Korisitɔ̄? ²⁷ Mora nani akatɔ̄bɔ̄ tedi hala? Vidi maako ayolɔ̄ dë bi mati Korisitɔ̄ ne atayi ta 'dɔmo, mora da yɔlɔ̄ ze bi mati kora nenyre ayi ta 'dɔmo."

²⁸ Mati Yesu edii ko'du yandi mii yekelu, mo agbogbö he ni iya henye, "Tïnyö asosuwé ayole ma ku, ehe ta kila mayi ta 'dɔmo? Mayi dë na bi da ma! Vidi mati utu ma edii tïnyö, ehe ayole mo dë. ²⁹ Mora ma yɔlɔ̄ vidi mati utu ma, ga ko'du mayi kazi mo."

³⁰ Kya vidi maakowe ombanni zi Yesu kiri, mora du vidi maako i'dii kala ni dë do mo, ga ko'du kadra 'bomo gba oko dë. ³¹ Mora vidi kayo mii kutë vidi nee i'dinni koma 'benyi mii mo ehe iyanni henye, "Ezë Korisitɔ̄ ne ayi, mo ako'do kyinë 'ba ko'du korowe ndra ta da kora nenyre?"

Utu vo kanye 'ba yekelu zi Yesu kiri

³² Mati Farasiye ownoni vidi kayo edinni he nnii wasa ga ko'du 'ba Yesu, zë ehe kyedree 'ba vo karase utunni vo kanye 'ba yekelu zi mo kiri. ³³ Mora Yesu ayada zi zë iya henye, "Ma tedi eti tisi na konda, ehe ma ta'ba zi vidi mati utu ma ne. ³⁴ Akome ma, mora du aki'je ma dë. O'be dë ti'bë bi mati medii ti'bë 'dɔmo." ³⁵ Vidi ako'jonnii ha

oka ma kólö maako henye, “Kila mo atɔ'bɔ t̄'bë zi sesi ze ta bi n̄i ki'ja? Mo édi t̄'bë m̄i dakanjo ménzé maakowe mati vidi 'bezee édinni alima? Mo édi t̄'bë ani zi vidiyé 'ba Giringi yandi? ³⁶ A'di ra m̄i me'do 'bɔmo mati mo iya henye, da koma ze n̄i mora di'ja n̄i dë? Kö'du a'di da tɔ'bɔ dë t̄'bë bi mati mo édi t̄'bë?”

Lili 'ba wini ma i'di didi

³⁷ M̄i ndundu mo ehe m̄i ko'do kyedre 'ba karama, Yēsu ḥrɔ riyé ehe agbögbö h̄e n̄i iya henye, “Ezé édiyé kɔdrɔ aba, ayiye zi ma ehe uwéé! ³⁸ Édiyé koma aba m̄i ma, atédiyé wini ma i'di didi, taho t̄em̄i yöndu 'ba m̄i yé, kaa wayöruwé iyanni henye.” ³⁹ Yēsu édi ame'do kö'du 'ba Lawo Laka, mati aki'di zi vidi biya mati édinni koma aba m̄i mo. Lawo ne gba i'di dë zi vidi kólö maako, kyere Yēsu gba i'di bikanyi kyedre 'bënì dë ndɔ.

Rakinye m̄i kuté vidi

⁴⁰ Mati vidi kayo owonní Yēsu iyanni nenye, kya maakowe iyanni henye, “Mo atédi Nébi ra.” ⁴¹ Agamowe iyanni henye, “Mo Korisito ra.” Agamowe iyanni kpa henye, “Korisito ne atɔ'bɔ tayi ta Galilaya? ⁴² Wayöruwé iyanni henye, Korisito atayi t̄em̄i dakota 'ba Yere Dawidi. Here kö'du nenye go mo ya'ba aba, ako'jo mo m̄i Beteleme, m̄i gawo mati Dawidi alima 'dɔmo?” ⁴³ Vidi ayetonní me'do ra oka ma kólö maako ga kö'du 'ba Yēsu. ⁴⁴ Kya zé maakowe ombanní zi mo kiri, mora du vidi maako i'di kala n̄i dë dɔ mo.

Vo dagbe ombanní dë zi t̄edi koma aba m̄i Yēsu

⁴⁵ Mati vo kanye 'ba yékëlu a'banni zi kyedree 'ba vo karase ehe Farasiye, ako'jo hë zë henye, "Kö'du a'di ike Yësu dë kinye?" ⁴⁶ Zë aya'banni henye, "Vidë maako gba ame'do dë kaa kora nenye." ⁴⁷ Farasiye iyanni zi zë henye, "Mo o'dɔ lumë kpa ku re? ⁴⁸ Ma kölö témii kyedree 'ba vo karase mandere Farasiye édi koma aba mii mo? ⁴⁹ Ehe vidë nenyee mati ayolönni kö'du kï'dii dë, zë hu wasënë 'ba Wiri." ⁵⁰ Nikodimö mati ï'bë zi Yësu dagba, ehe mo kölö témii vo dagbe 'ba Yude, iya henye, ehe mo ra kpa kyere ayi zi Yësu kongo. Mo iya henye, ⁵¹ "Kö'du kï'dii 'beze ila ze dë zi riti kï'dii zi vidë gba kazi ze kowo wa ma zë ombanni kiya. Dɔ'bo dë vurë 'bëzë ko'dɔ gba kazi ze yɔlɔ a'di ra zë o'dɔnni."

⁵² Zë iyanni henye, "Nikodimö, yi témii Galilaya? Ako'jo wayöru nee, ehe aki'ja henye, nëbiï ako anza dë zi tayi ta Galilaya." ⁵³ Vidë biya ï'bënni gbo linjɔ 'bënni na kutu kutu.

8

*Mbara iri ta bi ndoro ko'dɔ**

- ¹ Mora Yësu ï'bë yaga zi Döku 'ba Olivo.
- ² Damindö vere aba ñbɔ mo ï'bë zi yékëlu. Vidë ayinni zi mo, mo alima akaño ehe ayeto zë yandi.
- ³ Vo komoyandiye 'ba kö'du kï'dii ehe Farasiye ikanni loko mbara maako iri ta bi ndoro ko'dɔ, ehe zë o'dɔnni mo atɔrɔ komo nnii biya. ⁴ Here zë iyanni henye, "Raboni, mbara nenye iri édi ko'do kora maako aba anza o'di 'bɔmo ra dë.
- ⁵ Kö'du kï'dii 'ba Mosa ayandi henye, mbara kaa

* **8:** Komo nenye anza dë mii dagba wayöru 'ba Bayibolo.

ma nenye zi ku'du brua yítö aba. A'di ra iya?"
6 Zë ako'jonnï ha Yësu, kö'du ko'jo nenye aba, ga kö'du zë ombannï mo susu ehe zi kö'du kyënyë maako kika rɔ mo. Mora Yësu ïdë rë nï ayeto wayöru dakaño dawisi kala nï aba.

7 Zë asesinnï zɔ nduwë hɔ mo ko'jo kö'du 'ba mbara ne. Ndundu mo aba mo ɔrɔ riyë iya henye, "Ëzë vidi maako tëmi yë o'dɔ kö'du kyënyë dë mu'du dagba yítö dɔ mo." **8** Mo ïdë rë nï kpa löhu ayeto wayöru dakaño. **9** Vidi nee ï'bënnï biya na kólö kólö, ayeto ma tendro mo aba. Ndundu mo aba Yësu mbara ne aba ɔsɔnnï kutu nnï aba. **10** Yësu ɔrɔ riyë ako'jo hɔ mo iya henye, "Vidi nee biya kila? Vidi maako anza kpe zi yï susu?"

11 Mbara ne aya'ba dɔ mo iya henye, "Ee Kyedre, vidi maako anza dë." Yësu ayada zi mo iya henye, "Manza dë kpa ti'bë zi yï susu. Í'bë yaanya aba, o'dɔ kö'du kyënyë dekpe."

Yësu bikanyi kö'du damöku

12 Kpa löhu Yësu ame'do zi vidiyë. Kadra nenye aba mo iya henye, "Ma ra bikanyi kö'du damöku. Usu ga ma, ehe alasi dë mii biköndu. Akatëdi bikanyi ma aki'di didi aba."

13 Farasiye iyanni zi mo henye, "Yi ra nje vidi ma édi ame'do kö'du yi, ehe anza dë tñyö na laka zi yi ra tedi akpa na vo kiya 'beyi."

14 Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, "Here ézë ma me'do le kö'du ma, wa ma miya édi tñyö. Ma yɔlɔ ku mayi ta kila ehe mëdi ti'bë kila. Mora ayɔle dë ma ta kila mandere mëdi ti'bë kila.
15 O'de vurë tëmi géri kólö mati vidi biya o'dɔnnï,

mora mo'dɔ vurë 'ba vïdï maako dë. ¹⁶ Ëzë mo'dɔ vurë, ma ko'dɔ na laka, ga kö'du ma ko'dɔ dë kutu ma aba. 'Bu mati utu ma ne èdï kinye ma aba. ¹⁷ Kö'du kï'dï 'be om̄ba vo kiya rïyö zi yada kö'du ne èdï tïnyö. ¹⁸ Ma kölö tëmï vo kiya 'bame, ehe 'Bu mati utu ma èdï agamo maako."

¹⁹ Zë ako'jonnï hɔ mo iyannï henye, "Bu yi èdï kila?" Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, "Ayɔle ma dë mandere 'Bu ma. Ëzë ayɔle ma, akayɔle 'Bu ma."

²⁰ Yësu iya nenyé mati mo èdï gba kö'du yandi mï bi ma söndu 'ba wakï'dï 'ba yëkëlu asesi 'dɔmo. Mora vïdï maako ïrï mo dë ga kö'du kadra 'bɔmo gba ayi dë.

ɔ'be dë tï'bë bi mati mëdï tï'bë

²¹ Yësu ayada kpa zi vo dagbe 'ba yëni henye, "Mëdï tï'bë 'de akome ma, mora ɔ'be dë tï'bë bi mati mëdï atï'bë, akoliye kö'du kyënyë 'be kazi wakila."

²² Vïdï ako'jonnï kö'du iyannï henye, "Mo om̄ba zi rë ni kofo? Èdï nani wa ma mo iya henye, dɔ'bɔ dë tï'bë bi mati mo èdï tï'bë?"

²³ Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, "Èdiyë ta lebi, mora ma ta rïyë. E 'ba damöku nenyé, mora manza dë 'ba damöku nenyé. ²⁴ Kö'du nenyé ra miya akoliye kö'du kyënyë 'be aba. Ëzë anze dë koma aba mï ma, kö'du èyï mëdï, akoliye mï kö'du kyënyë 'be ila dë."

²⁵ Zë ako'jonnï ha Yësu iyannï henye, "Yi 'bëyi èyï?" Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, "Ma ra te mati ma yada zi ye biyeto aba. ²⁶ Ani kö'du èdï kyɔ ma tɔ'bɔ kiya zi yada henye o'de kö'du kyënyë, mora vïdï mati utu ma èdï tïnyö, ehe

ma yada zi vidi 'ba damoku nenyne nje wa mati mowo kazi mo."

²⁷ Vidi maako ayolo dë Yësu edë ame'do zi zë kö'du 'Bu ni. ²⁸ Yësu i'bë nduwë kiya mo aba henye, "Ëzë umbëë Wisi 'ba Vidi ku riyë, akayole ëyi ra ma. Akayole kpa henye manza dë wa maako ko'do na bi da ma. Miya nje wa mati 'Bu ma ayandi zi ma. ²⁹ Mo mati utu ma edë ma aba. 'Duwi mo'do wa mati o'do mo na rakyenyi ehe mo ila ma dë."

³⁰ Tapëti Yësu iya nenyne, vidi kayo omannë mi mo.

Kö'du tïnyö akinga yi na dangölö

³¹ Yësu ayada zi vidi mati edinni koma aba mi ni henye, "Ëzë asesiye nduwë koro wa mati miya, e tïnyö vo lö'bö 'bama ra. ³² Akayole kö'du tïnyö, ehe kö'du tïnyö akinge na dangölö."

³³ Zë aya'banni do mo iyanni henye, "Ze gisi 'ba Abarayama! Danza dë gba na vo kalima 'ba vidi maako. Hala ato'bö kiya akinga ze na dangölö?"

³⁴ Yësu aya'ba do mo iya henye, "Ma yada tïnyö zi ye, vidi ma o'do kö'du kyënyë edë vo kalima 'ba kö'du kyënyë. ³⁵ Vo kalime, alimanni dë ɿburu mi dakota, ëzë wisi alese le 'duwi mi dakota. ³⁶ Ëzë Wisi i'di zi ye dangölö, tïnyö aba e na dangölö. ³⁷ Ma yolo ku, e temi dakota 'ba Abarayama, mora ombe zi ma kofo, ga kö'du, kö'du kise 'bama anza dë tïnyö mi di'di ye. ³⁸ Mëdi ame'do kö'du wa mati 'Bu ma ayada zi ma, te kaa mati ediyë ako'do wa mati 'bu wë ayandi zi ye."

³⁹ Vidi iyanni zi Yësu henye, “Abarayama ra 'bu ze!” Yësu aya'ba dō mo iya henye, “Ëzë e gisi 'ba Abarayama, o'de wa mati Abarayama o'dō. ⁴⁰ Tapëti mo ombe zi ma kofo ta bi kö'du tïnyö yada zi ye mati Wiri i'di zi ma. Abarayama o'dō waako dë kaa ma nani. ⁴¹ Mora èdë ko'de te wa mati 'bu wë o'dō.” Zë iyanni henye, “Asusu ze dë zi kiya dëdë kpa 'bu maako aba. Dëdë nje 'bu aba kólö, mo ra Wiri.”

⁴² Yësu iya zi zë henye, “Ëzë Wiri ra 'Bu wë, owe ma, ga kö'du mayi kazi Wiri yaanya aba mëdë kinye. Mo ra utu ma. Mayi dë na bi da ma. ⁴³ Kö'du a'di ra ayole kö'du mati mëdë ame'do kö'du mo dë? O'be dë tɔrɔ zi kowo kö'du mati mëdë akiya? ⁴⁴ 'Bu wë ra Satani, ehe o'de te wa mati mo ombo. Mo 'duwi vo wakofo ehe vo ndɔndo. Kö'du tïnyö ako anza dë kö'du mo. Mo ame'do kö'du nï, ehe kö'du biya mati mo iya ndɔndo ra. Anza dë nje mo ra na vo ndɔndo, mora mo kpa 'bu 'ba vo ndɔnde biya. ⁴⁵ Ga kö'du ma yada zi ye kö'du tïnyö, e ombe dë zi tëdi koma aba mï ma. ⁴⁶ Vidi maako tëmï yë atɔ'bɔ ma susu ga kö'du kyënyë ko'do? Ëzë ma yada kö'du tïnyö, kö'du a'di ra ome dë mï ma? ⁴⁷ Vidi mati 'ba Wiri akoze mbili nï da kö'du kise 'bomo, mora ombe dë zi kowo, ga kö'du anze dë 'ba Wiri.”

Yësu ehe Abarayama

⁴⁸ Yude aya'bannü zi Yësu henye, “Dëdë ze tïnyö aba zi kiya henye, yi vidi 'ba Samariya ra, ehe èdë dakyikyi aba mï yi?”

⁴⁹ Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, “Manza dë dakyikyi aba mii ma. Moro 'Bu ma, ehe ombe dë zi koro ma. ⁵⁰ Momba wakoro dë ga kö'du ma, mora viidü maako ödii ani ombo zi ma tëdii na wakoro, ehe mo ra kpa 'ba vurë ko'do. ⁵¹ Ma yada tänyö zi ye henye, ëzë orowe me'do 'bama du akoliye dë.”

⁵² Viidü iyanni henye, “Yaanya aba tänyö da yɔlɔ ku ödii dakyikyi aba. Abarayama oli ehe nëbiy়ে kpa. Hala o'bɔ kiya henye, viidü mati oro me'do 'beyii oli dë? ⁵³ Yi kyedre ta da 'bu ze Abarayama? Mo oli ehe nëbiy়ে kpa. Ëyi ra asosu 'beyii yi?”

⁵⁴ Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, “Ëzë moro ra ma, o'do waako dë. 'Bu ma ra viidü ma oro ma. Iye henye mo Wiri 'be ra. ⁵⁵ Gbii le tänyö ayole mo dë, mora ma yɔlɔ mo. Ëzë miya ma yɔlɔ mo dë, ma tëdii na vo ndɔndo kpa kaa e biya. Mora ma yɔlɔ mo, ehe mo'do wa mati mo iya. ⁵⁶ 'Bu wë Abarayama ödii rakyenyi aba zi kongɔ kadra tayi 'bama, mo ongo ma ehe ödii na rakyenyi.”

⁵⁷ Zë iyanni henye, “Anza kpa dë koo 'butemuyi aba. Hala o'bɔ kongɔ Abarayama?”

⁵⁸ Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, “Ma yada tänyö zi ye, gba Abarayama anza dë, mëdi.” ⁵⁹ Viidü obanni yitö riyye zi Yësu kofo, mora mo oho rë ni ehe ila yékëlu.

9

Yësu akɔ'jo kora maako o'jo na komoköndu

¹ Mati Yësu alasi na konda, mo ongo kora maako na komoköndu kyere mati o'jo. ² Vo lö'böwë 'ba Yësu akɔ'joni henye, “Raboni, kö'du

a'di ra kora nenyē o'jo na komoköndu? Ëdī ga kö'du mo, mandere vo ko'jo mowe o'dənni kö'du kyönyë?"

³ Yēsu aya'ba dō mo iya henye, "E e, anza here dē. Mora ga kö'du komoköndu 'bōmo, akonge Wiriï ako'dō kö'du koro zi mo. ⁴ Ezē ëdī kadra, dō'de wa mati vidi ma utu ma om̄ba ma zi ko'dō. Ezē yōndo ɔkɔ ku, vidi maako ɔ'bō dē zi lōo ko'dō. ⁵ Mati mēdī mī damōku, ma bikanyi ra zi damōku."

⁶ Tapēti Yēsu iya nenyē, mo o'bi oro dakaño. Mo o'dō kɔrɔ ehe ora komo kora ne. ⁷ Here mo iya henye, "I'bē akaka kɔrɔ ne mī Kara Siliyɔma." Kora ne i'bē ehe akaka mī Siliyɔma. Kö'du ya'ba aba, "Vidi ma utu, akutu." Mati mo akaka kɔrɔ ne ku yaga mo ɔ'bō bi kongo.

⁸ Vo haliŋɔ oka 'bōmowe, ehe vidi mati ongɔnni mo ta bi lenze kyere ne, ako'joni kö'du henye, "Nenyē anza dē kora mati ëdī alima akaño ehe 'duwī alenze?"

⁹ Kya zē maakowe iyanni henye, mo ra gbii te kora vo lenze ne, agamowe iyanni henye, mo andele nje kaa mo. Mora mo ayada zi zē, "Ma kora nani ra." ¹⁰ Zē ako'joni hō mo henye, "Hala ɔ'bō bi kongo?" ¹¹ Mo aya'ba dō mo iya henye, "Vidi maako ru mo Yēsu o'dō kɔrɔ ehe ora komo ma. Mo ayada zi ma tī'bē kaka mī Kara Siliyɔma. Mati mo'dō, mō'bō bi kongo." ¹² Zē ako'joni kö'du henye, "Mo ëdī kila yaanya aba?" Mo aya'ba dō mo iya henye, "Ma yōlo dē."

Farasiye ayɔnzɔnni zi ki'ja a'di ra o'dō rē nī

13-14 Ko'do mati Yësu o'dɔ kɔrɔ ne ehe akɔ'jɔ kora ne, mï ko'do 'ba ralawo. Here vidi obanni kora ne zi Farasiye. **15** Zë ako'jonnï hɔ mo hala mo ɔ'bɔ zi bi kongo, ehe mo aya'ba henye, "Yësu o'dɔ kɔrɔ ehe ora komo ma. Tapeti ma kaka, mɔ'bɔ bi kongo."

16 Kya 'ba Farasi maakowe iyanni henye, "Kora nenye Yësu ayi dë kazi Wirï. Ëzë mo o'dɔ here, mo ɔ'bɔ dë kowe kö'du kii'di 'ba ko'do madɔmoriyyö." Agamowe ako'jonnï henye, "Hala vidi 'ba kö'du kyenyë atɔ'bɔ ko'dɔ kyinë 'ba kö'du korowe?" Here Farasiye ɔ'bɔnni dë kö'du kida tëmi kutë nnï, **17** zë ako'jonnï ha kora ne iyanni henye, "A'di ra iya, kö'du vidi mati akɔ'jɔ komo yi ne?" Kora ne ayada zi zë iya henye, "Mo nëbi ra."

18 Mora vo dagbe 'ba Farasiye omanni dë henye, kyere kora ne ëdi na vo komoköndu. Zë utunni lïtu zi vo ko'jo mowe, **19** ehe ako'jonnï hë zë henye, "Nenye wisi mati iye henye, o'jo na komoköndu? Hala mo ɔ'bɔ bi kongo yaanya aba?"

20 Vo ko'jo 'ba kora ne aya'banni dɔ mo henye, "Da yolo ku tñyö mo wisi 'beze ra, ehe da yolo ku o'jo mo na komoköndu. **21** Mora da yolo dë hala mo i'ja komo ni mandere ëyi ra ii'di komo zi mo. Ako'jowe hɔ mo! Mo övu ku kyedre zi me'do ga kö'du ni." **22-23** Vo ko'jo 'ba kora nenye iyanni here, ga kö'du zë erenni Yude. Vo dagbe 'ba Yude idanni kö'du ku nzɔ henye, vidi maako manza dë wa maako aba zi ko'dɔ zi vidi maako mati mo iya Yësu ra Korisito ne.

²⁴ Vo dagbe ako'jonnï kora ne hulëhu iyanni henye, “İ'dï wayeto zi Wiri! Da yɔlɔ ku Yësu vo kö'du kyënyë ko'dɔ.”

²⁵ Kora ne aya'ba henye, “Ma yɔlɔ dë, ëzë mo vo kö'du kyënyë mandere anza dë. Biya ma yɔlɔ henye, ma kyere vo komoköndu, mora yaanya aba mɔ'bɔ bi kongo.”

²⁶ Zë ako'jonnï hɔ mo henye, “A'di ra mo o'dɔ zi yi? Hala mo akɔ'jɔ komo yi?”

²⁷ Kora ne aya'ba dɔ mo iya henye, “Ma yada ku zi ye da kölö, ehe ombe dë zi kowo. Kö'du a'di ra ombe zi ma yada zi ye löhü? Ombe kpa zi tayi na vo lö'bö 'bɔmowe?”

²⁸ Vo dagbe alidinnï kora ne, ehe iyanni henye, “Yi vo lö'bö 'bɔmo! Ze vo lö'bö 'ba Mosa. ²⁹ Tinyö da yɔlɔ Wiri ame'do zi Mosa, mora du da yɔlɔ dë Yësu ayi ta kila.”

³⁰ Kora ne aya'ba da me'do iya henye, “Kö'du koro a'di ra here! Mo akɔ'jɔ komo ma, ehe gba ayɔle dë mo ayi ta kila. ³¹ Da yɔlɔ ku henye, Wiri owo nje me'do 'ba vidi mati ɔwɔnnï ehe oronni mo. Wiri owo me'do 'ba vo kö'du kyënyë ko'de dë. ³² Ehe nenye ëdï dagba kadra mi vurë, vidi maako i'dï komo zi vidi maako o'jo na komoköndu. ³³ Yësu o'bɔ dë zi wa maako ko'dɔ, nje ëzë mo ayi kazi Wiri.”

³⁴ Vo dagbe ayadannï zi kora ne henye, “Yi na vo kö'du kyënyë ko'dɔ kyere mi kadra mati o'jo yi. Asosu 'beyi atɔ'bɔ yandi ze wa maako aba?” Here zë iyanni henye, “ɔ'bɔ dekpe tayi hulëhu mi bi 'ba mötu 'beze kölö maako!”

Komoköndu zi Lawo Laka

³⁵ Mati Yësu owo kö'du mati o'do rë nï ne, mo ï'bë i'ja kora ne. Yësu ako'jo hɔ mo iya henye, “Ëdï koma aba mï Wisi 'ba Vidi?”

³⁶ Mo aya'ba dɔ mo iya henye, “Kyedre, ëzë ayada zi ma mo ëyï ra, ma kï'dï koma 'bama mï mo.” ³⁷ Yësu aya'ba henye, “Ongɔ mo ku nzɔ, ehe yaanya aba mo ëdï me'do yi' aba.” ³⁸ Kora ne iya henye, “Yere, mï'dï koma 'bama mï yi.” Here mo amötu Yësu gbo. ³⁹ Yësu ayada zi mo, “Mayi mï damöku nenye, zi vurë 'ba vidiyë ko'do. Ma kinye zi kï'dï komo zi vo komokönduwë ehe zi ko'do vidi vo komoköndu biya mati atɔ'bɔ bi kongo.”

⁴⁰ Mati Farasiye owonnï Yësu iya nenye, zë ako'joni henye, “Ze vo komoköndu?”

⁴¹ Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, “Ëzë ëdiyë na vo komoköndu, atanze dë mï kö'du kyënyë. Mora yaanya ëzë aba iye zi bi kongo, akasesiye kö'du kyënyë nduwë.”

10

Komo 'ba vo tümëlë yako

¹ Yësu iya henye, “Ma yada tïnyö zi ye, nje vo logo ehe vo wakolo ëkyï ta da resi. Zë ödunnï dë kpuru ta haresi zi jɔlo 'ba tümëlë. ² Vidi mati ödu kpuru ta haresi, mo ra vo yako 'ba tümëlë. ³ Mora vo ga haresi kongɔ ayëhu haresi zi vo yako tümëlë, ehe tümëlë ayɔlɔnnï gu vo yako 'bënni. Mo ako'jo tümëlë 'bëni ru zë aba, ehe alaga dagba zi zë yaga. ⁴ Mati mo ayasi tümëlë 'bëni nee ku biya yaga, mo ï'bë dagba da komo zë, ehe zë usunni gɔ mo, ga kö'du zë ayɔlɔnnï

gu mo. ⁵ TİMËLË USU GA VO LEZE MAAKOWE DË. ZË AYOLONNI GU VO LEZE DË, EHE ZË AHONNI 'DE." ⁶ YËSU AYADA KOMO NENYE ZI VİDİYË, MORA ZË AYOLONNI DË A'DI RA MO EDİ AME'DO KÖ'DU MO.

Yësu vo tímëlë yako laka ra

⁷ HERE YËSU IYA LÖHU, "MA YADA TINYÖ ZI YE HENYE, MA HARESI ZI TİMËLË. ⁸ VIDİ MATI AYI DAGBA TA KOMO MA, VO LOGO RA MANDERE VO WAKOLỌ, EHE TİMËLË OWO DA MA KÖLÖ TEMİ ZË NE DË. ⁹ MA HARESI RA. ZË BIYA MATI AYINNI KPURU TA DA MA, AKAYOMO. ZË ATAYINNI, ATI'BENNİ, EHE AKI'JANNİ LOMA. ¹⁰ VO LOGO AYI NJE ZI KOLỌ, KOFO, EHE YAÑA. MAYI ZI VİDİ BIYA TEDİNNİ DİDİABA, EHE ZI TEDİNNİ MOABA NDO.

¹¹ "MA VO TİMËLË YAKO LAKA RA. VO TİMËLË YAKO LAKA İ'Dİ DİDİ Nİ KÖ'DU TİMËLË 'BENİ. ¹² VO LOO KO'DO ANZANNİ DË KAA VO TİMËLË YAKO MATI TİMËLË NA 'BOMO. ËZË ONGONNI WÖLİWÖLİ ATAYI, ZË AHO WENNİ ILANNİ TİMËLË. HERE WÖLİWÖLİ İRİ EHE APERE TİMËLË NEE. ¹³ VO LOO KO'DO AHO WENNİ 'DE GA KÖ'DU ZË ASOSUNNI KÖ'DU 'BA TİMËLË NEE DË.

¹⁴ "MA VO TİMËLË YAKO LAKA RA. MA YOLO TİMËLË AME, EHE ZË AYOLONNI MA, ¹⁵ KPA KAA 'BU AYOLÖ MA, MA YOLO 'BU, EHE Mİ'Dİ DİDİ MA KÖ'DU TİMËLË AMA. ¹⁶ MEDİ TİMËLË MAAKO ETİ ANZANNİ DË TEMİ JELÇ 'BA TİMËLË NENYE. MA KIKA ZË KPA GA BI KÖLÖ, EHE ZË AKOWONNI GU MA. HERE ATEDİNNİ GÖLI KÖLÖ 'BA TİMËLË EHE VO YAKO KÖLÖ.

¹⁷ "BU OWÇ MA GA KÖ'DU Mİ'Dİ DİDİ MA, HERE MA KİRİ HULËHU LÖHU. ¹⁸ VIDİ MAAKO OBA DİDİ MA DË KAZI MA. MA RA Mİ'Dİ Mİ KÖ'DU KOMBA 'BAMA. MEDİ KYIGOABA ZI Kİ'Dİ, EHE KYIGOABA ZI KİRİ HULËHU LÖHU, KAA MATI 'BU MA İ'Dİ KÖ'DU MO ZI MA ZI KO'DO."

¹⁹ Mati zë owonnii me'do 'ba Yësu ne, Yude inye mii nni. ²⁰ Maakowe kyo tëmii zë iyanni henye, "Mo édi dakyikyi aba mii nii. Mo vo lökyi' ra. Kö'du a'di zi mbili koze zi mo?" ²¹ Mora agamowe iyanni henye, "Hala vidi mati dakyikyi aba mii nii atɔ'bɔ kiya kö'du nenyee? Vidi maako anza dë kaa nenyee zi tɔ'bɔ vo komokönduwë kï'di zi bi kongo?"

Vidi ombanni Yësu dë

²² Mi tona nani, Yësu édi mii Yerusalem kö'du karama 'ba yékélu. ²³ Kadra maako aba, mo édi alasi mii kapa 'ba yékélu sënje 'ba Solomonoo ²⁴ ehe Yude atoto rë nni tokorë mo. Zë iyanni henye, "Hala na konda ombo tibë ze sesi kö'du sösu aba? Ëzë yi Korisito ra, ayada zi ze huwë."

²⁵ Yësu aya'ba do mo iya henye, "Ma yada zi ye, ehe ombe dë zi koma kö'du 'bama. Wa mati mo'do kalakonda 'ba 'Bu ma aba, ayada eyi ra ma. ²⁶ Mora kyere anze dë tímélë ama, ome kö'du 'bama dë. ²⁷ Tímélë ama owonnii gu ma, ehe ma yolo zë. Zë usunni ga ma. ²⁸ Mi'di didi ma ŋburu zi zë, here kazi zë ölunnii. Vidi maako akoba zë dë yaga ta kala ma. ²⁹ 'Bu ma i'di zë zi ma, ehe mo kyedre ta da agamowe biya. Vidi maako o'bɔ dë zë koba ta kala mo ³⁰ Ma kólö 'Bu aba."

³¹ Kpa lóhu vo dagbe 'ba Yude obannii yítö kö'du zi Yësu kofo. ³² Mora mo iya henye, "Ma yada wa laka kyo zi ye mati 'Bu ma utu ma zi ko'do. Ma vala ra ombe ma ku'du go mo yítö aba?"

³³ Zë aya'banni do mo iyanni henye, "Danza dë yi ku'du yítö aba ga kö'du wa laka mati o'do.

Dëdii yi ku'du yitö aba ga kö'du alidi Wiri. Yi önbö vidi ra, ehe kinye edii akiya zi tedi na Wiri.”

³⁴ Yesu aya'ba dɔ mo iya henye, “Mi wayoru 'be, Wiri iya dë henye, 'E wiri mbiya ra?” ³⁵ O'be dë he wasa wayoru aba, mati mi mo Wiri ame'do zi vidi naniye ehe ako'jo zë wiri. ³⁶ Here kö'du a'di asusuwe ma lidi Wiri ga kö'du miya henye ma Wisi 'ba Wiri? Tapeti mo biya, edii 'Bu ra akɔ'jɔ ma kö'du lɔɔ neny. Mo ra kpa vidi mati utu ma mi damöku. ³⁷ Ezë manza dë ako'dɔ wa mati 'Bu ma omba ma zi ko'dɔ, neene ome dë mi ma. ³⁸ Mora ezë mo'dɔ wa mati 'Bu ma o'dɔ, akome ga kö'du nani, gbi le ezë anze dë koma aba mi ma. Neene akayole tñyö henye, 'Bu edii kölö ma aba, ehe ma kölö 'Bu aba.”

³⁹ Löhu zë ombanni zi Yesu kiri. Yesu anza dë hu kyigo 'bëzë. I'bë yaga ta kala zë. ⁴⁰ Mo umu kyetti Ranga Yeredene bi mati Yowani edii kyere bapatisi ki'di. Mati Yesu edii ani, ⁴¹ vidi kayo ayinni zi mo. Zë edinni akiya henye, “Yowani o'dɔ kyinë 'ba kö'du koro maakowe dë, mora kö'du biya mati mo iya kö'du 'ba Yesu edii tñyö.” ⁴² Vidi kayo naniye i'di koma 'bënni kpa mi Yesu.

11

Koli 'ba Lazara

¹ Kora maako ru mo Lazara alepi na kɔɔ mi gawo 'ba Beteniya. Mo edii emi aba riyo, Mariya ehe Marita. ² Neny kpa te Mariya mati yaa ope yenningutru da Yere ehe akyito burutu mo yëvu 'bëni aba. ³ Emiyë utunni kö'du kise zi Yesu ehe ayadanni zi mo aboka laka 'bomo Lazara edii na rakɔɔ.

⁴ Mati Yësu owo kö'du nenyé iya henye, “Koo'bomo ne ndundu mo anza dë koli, mora edë zi kika wayeto zi Wiri ehe Wisi ɔmo.”

⁵ Yësu ɔwɔ Marita, emi mo ehe Lazara. ⁶ Here mati mo owo mo edë na koo alima bi mati mo edë 'dɔmo ko'do riyö aba löhü. ⁷ Neene mo iya zi vo lö'bö 'béniyë henye, “Yaanya aba dī'bëë hulëhu Yudiya.”

⁸ Zë iyanni henye, “Raboni, vidi naniye ombanni zi ku'du yi yitö aba brua! Kö'du a'di ombo zi tibë hulëhu?”

⁹ Yësu aya'ba henye, “Kadra anza dë 'butë dɔmoriyö mi ko'do kólö? Ezé alasi mi kadra, bikanyi 'beyi atëdë kazi kadra ehe otra ndi yi dë. ¹⁰ Mora ezé alasi yɔndo aba, akotra ndi ye ga kö'du anza dë bikanyi maako aba.” ¹¹ Neene mo ayada zi zë henye, “Aboka ze Lazara edë ako'do, ehe mëdi tibë ani zi mo liro.”

¹² Zë aya'banni henye, “Yere ezé mo edë ako'do, mo atenyi na laka.”

¹³ Yësu edë ame'do tinyö kö'du koli 'ba Lazara, mora vo lö'böwë asosu 'benni mo edë nije ame'do kö'du 'ba ko'do. ¹⁴ Here Yësu ayada zi zë huwë, “Lazara oli ku. ¹⁵ Ma rakyenyi aba manza dë ani, ga kö'du yaanya aba atëdiyë dɔnɔ aba zi kidi koma 'be mi ma. Dibëë zi mo.”

¹⁶ Toma mati ru rëzë bomo edë “Loŋa” iya zi vo lö'bö agamowe henye, “Ayiye dī'bëë, here da to'bø koli mo aba.”

Yësu injë Lazara na didi

¹⁷ Mati Yësu ɔko Beteniya, mo i'ja Lazara edë ku nzɔ mi dawogo ko'do sowɔ aba. ¹⁸ Beteniya edë tisiwa aba ta da wiři wota ta Yerusalem, ¹⁹ ehe

Yuda kayo ayinni ta gawo kyedre zi da Marita ehe Mariya lëlu ga kö'du öndu zë oli ku.

²⁰ Mati Marita owo henye Yësu oko ku, mo i'bë yaga zi dɔ mo kutrë, mora Mariya alima 'bëni loko. ²¹ Marita iya zi Yësu henye, "Yere, èzë yi' èdï kinye, öndu ma oli dë. ²² Gbii le yaanya aba ne ma yɔlɔ ku henye Wiri ako'dɔ wa mati ako'jo."

²³ Yësu ayada zi mo iya henye, "Öndu yi' akadidï löhu." ²⁴ Marita aya'ba dɔ mo iya henye, "Ma yɔlɔ ku mo atenyi na didi mì ndundu ko'do aba, èzë biya yöku ènyi ku." ²⁵ Yësu iya zi Marita henye, "Ma ra vidi mati èdï yöku kinjë zi didi. Vidi biya mati omanni mì ma akadidinni, èzë olinni le. ²⁶ Ehe vidi biya mati alimanni ga kö'du 'ba koma mì ma tñyö akolinni dë. Oma nenyeku?"

²⁷ Mo alezë iya henye, "Oo Yere, moma yi' Korisito ra, Wisi 'ba Wiri. Yi ra yidi mati da sösu kö'du mo atayi mì damöku ne."

Yësu udu

²⁸ Tapeti Marita iya nenyeku, mo i'bë liwo iya zi èmì ni Mariya, "Raboni èdï kinye, ehe mo omba zi yi' kongo." ²⁹ Kandi mati Mariya owo nenyeku, mo ènyi riyye i'bë yaga zi Yësu. ³⁰ Mo gba yaga ta ra gawo bi mati Marita i'bë dɔ mo kutrë. ³¹ Vidi kayo ayinni zi da Mariya lëlu, ehe mati kandi zë ongɔnni mo ila loko, asosunnì mo èdï ti'bë dawogo zi kudu. Here zë alö'bönni gbo ga ndi mo.

³² Mariya i'bë bi mati Yësu 'dɔmo. Kandi mati mo ongo mo, alomvo burutu mo iya henye, "Yere, èdï kyere kinye, öndu ma oli dë."

³³ Mati Yësu ongɔ Mariya ehe vidi mati mo aba edinni akudu, mo kö'du sösü aba ³⁴ Ako'jo henye, “Kila i'di yé ida rɔ mo?” Zë aya'banni henye, “Yere, ayi ongɔ te.”

³⁵ Yësu ayeto kudu. ³⁶ Vidi iyanni henye, “Ongɔ te hala mo ɔwɔ Lazara.” ³⁷ Kya zë maakowe iyanni henye, “Mo ayéhu komo 'ba vo komoköndu. Kö'du a'di mo atɔ'bɔ dë sesi Lazara kazi koli?”

Yësu injë Lazara tëmii koli

³⁸ Yësu zɔ kö'du sösü kyedre aba. Here mo i'bë dawogo mati na wöru yitö alulu njbirü hɔ mo.

³⁹ Neene mo ayada zi vidiyë yitö ne lulu 'de yaga ta hɔ mo. Mora Marita iya henye, “Yere, ayɔlo henye, Lazara oli go mo o'do ku sowɔ, ehe kèzi mo atëdii ku na kyenyë.”

⁴⁰ Yësu aya'ba dɔ mo henye, “Gba ma yada dë zi yi henye, ézé édi koma aba, akongɔ bikanyi kyedre 'ba Wiri?” ⁴¹ Tapëti alulu yitö ne ku dakapa, Yësu ongɔ bi riyye zi komoriyë ehe amötu henye, “Bu, mo'dɔ öwö'di zi yi ga kö'du aya'ba da mötu 'bama. ⁴² Ma yɔlɔ ku 'duwì édi da mötu 'bama ya'ba. Mora miya nenye, here zi vidi kinye nee koma yi ra utu ma.” ⁴³ Mati Yësu inde mötu ku, mo ako'jo wa gu kyembe aba henye, “Lazara, ayi yaga!” ⁴⁴ Kora mati oli ne ayi gbɔ yaga. Kala mowe ehe ndi mowe olo mii bɔngɔ 'ba wakusu, ehe bɔngɔ ayöfu komo mo. Yësu ayada zi vidiyë henye, “Inge mo, ile mo mii'bë.”

Yere 'ba zi kofo Yësu

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Lk 22:1-2)

⁴⁵ Vidi kayo mati ayinni zi Mariya, ongɔnni wa mati Yesu o'dɔ, zë i'dinni koma 'benni mii mo.

⁴⁶ Maakowe i'benni zi Farasiye ehe ayadanni wa mati Yesu o'dɔ. ⁴⁷ Here kyedree 'ba vo karase ehe Farasiye atoto re nnii bi kolo iyanni henye, "A'di ra da ko'de? Kora nenyé edii kyiné 'ba kō'du koro ko'dɔ kyo. ⁴⁸ Ezé da dore mo dë yaanya aba, vidi biya aki'dinni koma 'benni mii mo. Neene vidi 'ba Roma atayinni ehe akayañanni yekelu dakaño 'beze aba."

⁴⁹ Ma kolo maako temii zë ru mo Kayafa, mo ra kyedre 'ba vo karase mii koo nani. Mo ame' do riye iya henye, "E vidi nee, anze dë kō'du yolo aba. ⁵⁰ Ayole dë henye, edii na laka zi vidi kolo koli kō'du vidiye, kazi dakaño ra yanja biya?"

⁵¹ Kayafa iya nenyé dë na bi dë ni. Kaa kyedre 'ba vo karase mii koo nani, mo edii kumé henye, Yesu ra akoli kō'du 'ba dakaño. ⁵² Yesu oli dë nje kō'du dakaño 'ba Yude. Mo akoli zi kika vidi biya 'ba Wiri mati apere re nnii ne zi droko bi kolo.

⁵³ Here mii ko'do nani dagba ani, vidi ayetonni mala ko'dɔ zi Yesu ki'di zi koli. ⁵⁴ Ga kō'du mala ro mo nenyé, Yesu adoro lasi toko mii vidi kayo na dangolo. Mo i'bé mii gawo 'ba Efaremo, mati kara dakapa lipi, ehe mo alima ani vo lo'bö 'beniyé eti.

⁵⁵ Edii ku kara zi karama kadra 'ba laga 'ba koli. Vidi kayo 'ba Yude mati alimanni yaga temii dakaño, ayinni mii Yerusalem zi re nnii koo'joo nabalga kō'du 'ba karama. ⁵⁶ Zë omanni bi toko kō'du Yesu. Neene mati zë edinni mii yekelu, zë ako'jonnii oka ma kolo maako henye, "Asosu 'beyi mo atayi dë kinye mii karama 'ba laga 'ba koli?"

⁵⁷ Kyedre 'ba vo karase ehe Farasiye ayadannü zi viðiyë zi zë yolo, ezë viði maako tëmi zë ongö Yësu ku. Nenyé édi hala zë asösunni zi mo kiri.

12

Alömu Yësu mii Beteniya (Mt 26:6-13; Mk 14:3-9)

¹ Ko'do modaka ta komo karama 'ba laga 'ba koli Yësu i'bë hulëhu zi Beteniya, bi mati Lazara alima 'dömo, mati mo injë mo tëmi koli. ² Zë o'dönnü wakonyo zi mo ani. Marita ra ako'jo. Lazara kölö tëmi viði mati édinnü alima ani da tarabiza Yësu aba. ³ Mariya oba mařanji yenïngutru ogo kohi kyedre aba ehe ope burutu Yësu. Mo akyits zë zi teli yëvu 'bëni aba, ehe tato ndili 'ba yenïngutru ne, oso mii loko ne. ⁴ Vo lö'bö maako ru mo Yudasi Sikereto édi ani, mati mo ra ombla tü'bë zi Yësu susu. Mo ako'jo henye, ⁵ "Kö'du a'di yenïngutru nenyé ogo dë yaga kohi ñbirirji lamiwota aba ehe kohi mo ki'di zi vo leriye?" ⁶ Yudasi tïnyö asösü kö'du vo leriye dë. Mo ako'jo kö'du ne ga kö'du mo injë aňboro 'ba kohi ehe mii kadra maako aba akalogo zi ni.

⁷ Yësu aya'ba do mo iya henye, "Ile mo kutu ni aba. Mo ma sesi wa mati mo édi mo aba kö'du kadra 'ba ma kusu. ⁸ Atëdiyë 'duwi vo leriye etti, mora atanze dë 'duwi ma aba."

Yere zi Lazara kofo

⁹ Viði kayo ayinnü mati zë owonnü henye Yësu édi ani. Zë ombanni kpa zi Lazara kongo ga kö'du Yësu injë mo tëmi koli. ¹⁰ Here kyedree 'ba vo karase o'dönnü yere kpa zi Lazara kofo.

11 Mo ra ï'dü vidi kayo zi dë nnü kotɔ kazi zë ehe ki'dü koma 'benni mii Yësu.

*Yësu ödu mii Yerusalema
(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Lk 19:28-40)*

12 Ko'do ma vere aba vidi kayo edinni mii Yerusalema kö'du 'ba karama. Mati zë ownoni henye Yësu edü tayi kö'du 'ba karama, **13** zë obanni mbili 'ba mbirö ehe ï'benni yaga zi mo mëtë. Zë agbögbö hë nnü henye, "Wayeto zi Wiri! Wiri mii'dü ya'da zi vidi mati ayi mii ru 'ba Yere! Wiri mii'dü ya'da zi Yere 'ba Yiserele!"

14 Yësu i'ja makakya aho dɔ mo kaa wayöru iya, **15** "Vidi 'ba Ziyon, ere dë! Yere 'be edü tayi yaanya aba mo edü ataho da makakya."

16 Mi dagba mo vo lö'bö 'ba Yësu ayoloni dë. Mora tapeti mo iri wayeto kazi Wiri ku, zë asosunni henye, wayöru iya nenyé kö'du mo ehe zë o'doni nenyé ko'dɔ mo.

17-18 Vidi kayo ayinni zi Yësu ga kö'du zë ongönni mo Lazara ko'jo yaga temi dawogo. Zë asesinni nduwë me'do kö'du mo ehe kö'du koro nenyé. Zë ayinni zi Yësu ga kö'du zë ongönni kö'du kyinë wakoro mati mo o'do. **19** Mora Farasiye iyanni zi oka ma kólö henye, "Waako anza dë da to'bɔ ko'dɔ! Vidi biya mii damoku ne edinni kusu ga Yësu."

Girigi maakowe ombanni zi Yësu kongo

20 Vidi 'ba Girigi maakowe ï'benni Yerusalema zi mötu mii kadra 'ba karama aba. **21** Pilipo ta Beteseyida mii Galilaya edü kpa ani. Here zë ï'benni zi mo iyanni henye, "Kyedre, domba ze zi Yësu kongo."

²² Pilipo ayada zi Anderiya. Zë rïyö ne i'bënni zi Yësu ayadannü zi mo. ²³ Yësu iya henye, “Kadra yaanya aba ɔkɔ ku kö'du Wisi 'ba Vïdï zi kiri kyedre wayeto. ²⁴ Ma yada tïnyö zi ye, i'jö 'ba nyenyo mati alépi dakaño atanza dë kyc ta da i'jö ma kölö nje ëzë oli. Mora ëzë oli, ako'jo nyenyo kyc. ²⁵ Ëzë ɔwɔ dïdï yi, akayölu. Ëzë ila kö'du 'ba damöku nenye, aki'di dïdï ma ɳburu zi yi. ²⁶ Ëzë alitu zi ma, ati'bë ma aba. Vo lïtu 'bame atëdinnü ma aba bi mati ma 'domo. Ëzë alitu zi ma, 'Bu ma akoro yi.”

Yësu ame'do kö'du koli 'bëni

²⁷ “Yaanya aba ma mii riti kyedre, ma yolo dë a'di ra ma kiya. Mora ma ko'jo 'Bu dë zi sesi ma tëmi kadra 'ba riti nenye. Tïnyö mayi mii damöku kö'du kadra 'ba riti nenye. ²⁸ Here 'Bu, ika wayeto zi ru yi.” Gu ayi ta komoriyë iya henye, “Mika wayeto ku nzɔ zi ma, ehe ma ko'dɔ löhu.”

²⁹ Mati vïdï kayo nee owonnü gu ne, kya zë maakowe asösü 'bënni piwo ra. Agamowe asösü 'bënni malayika ra ame'do zi Yësu.

³⁰ Here Yësu ayada zi vïdï kayo nee, “Gu nani ame'do zi konyiye, anza dë ma. ³¹ Vïdï 'ba damöku nenye yaanya aba o'dɔ vurë 'bëzë ku, ehe yere 'ba damöku nenye u'du ku nzɔ yaga. ³² Ëzë umbë ma ku rïyë ta dakaño, ma ko'dɔ vïdï biya komba zi tayi zi ma.” ³³ Yësu édi ame'do kö'du gëri ma aki'di ni zi kofo.

³⁴ Vïdï kayo nee iyanni zi Yësu henye, “Wayöruwë 'ba kö'du ki'di ayandi henye, Korisitɔ ne akalima ɳburu. Hala ɔ'bɔ kiya henye

Wisi 'ba Vidiakinjë riyë zi koli? Ëyi ra nenyé
Wisi 'ba Vidi?"

³⁵ Yësu aya'ba dō mo iya henye, "Bikanyi atëdiyë aba nje tisiwa. Alasiye mī bikanyi ezë atō'be here kazi biköndu akakowe. Kora mati mo alasi mī biköndu, mo ayɔlɔ dē nēdi tī'bë kila. ³⁶ Ome mī bikanyi mati ediyë aba, here atayiye na gisi 'ba bikanyi."

Vidi ombanni dē zi tēdī koma aba mī Yësu

Tapeti Yësu iya kö'du nenyee, mo ila bi nani i'bë mī bi 'ba rakoho. ³⁷ Mo o'dō kyiné 'ba kö'du koro kyo mī kutë vidi kayo, mora zë gba zo ombanni dē zi tēdī koma aba mī mo. ³⁸ Nenyé o'dō rē nī zi wa mati nébi Yisaya iya atayi tīnyö, "Yere, eyi ra oma mī kö'du kise 'beze? Ehe eyi ra ongɔ kyigɔ kyedre 'beyi?" ³⁹ Vidi o'bōnni dē zi tēdī koma aba mī Yësu, ga kö'du Yisaya iya kpa henye,

⁴⁰ "Wirii isi komo zë here kazi o'bōnni bi kongɔ,
ehe o'dō di'di zë na kyigɔ
here zë o'bōnni dē yolo.

Mo o'dō nenyé here kazi zë a'banni zi mo ehe
kö'jɔ zë."

⁴¹ Yisaya iya nenyé, ga kö'du mo ongɔ bikanyi
kyedre 'ba Yësu ame'do kö'du mo.

⁴² Here vo dagba kayo 'ba Yude kayo i'dinni koma 'benni mī Yësu, mora zë ayadanni dē zi vidi maako, ga kö'du Farasiye i'dinni kö'du ku nzɔ zi vidiyë anza dē zi wa maako ko'dō zi vidi maako mati edii koma aba mī Yësu. ⁴³ Vo dagbe

ombanni wayeto kazi agamowe ndra ta da mati
zé ombanni wayeto kazi Wiri.

Yēsu ayi zi damōku yōmō

⁴⁴ Mī gu kyembe aba Yēsu iya henye, “Vidi mati édi koma aba mī ma, édi kpa koma aba mī vidi mati utu ma. ⁴⁵ Ehe vidi mati ongo ma, ongo vidi mati utu ma ne ku. ⁴⁶ Ma bikanyi mati ayi mī damōku. Vidi mati édi koma aba mī ma, alima dē mī biköndu. ⁴⁷ Ma ra dē vidi mati ako'dō vurē kyényē 'ba vidi naniye mati ombanni dē zi koro kö'du yandi 'bama. Mayi zi yōmō vidi 'ba damōku nenye, anza dē vo ko'dō vurē kyényē 'bēzē. ⁴⁸ Mora vidi mati om̄ba ma dē ehe wayandi 'bama, ako'dō vurē kyényē rō mo mī ndundu 'ba ko'do aba, mī wa mati miya. ⁴⁹ Manza dē me'do ga kö'du 'bama. Miya nje wa mati 'Bu mati utu ma ayada zi ma kiya. ⁵⁰ Ma yōlō ku kö'du kū'dī ɔmo akika dīdī ma ɔburu. Nenye édi hala ma yada zi ye te wa mati 'Bu ayada zi ma.”

13

Yēsu akaka burutu 'ba vo lō'bō 'bēnīyē

¹ Gba ta komo karama 'ba laga 'ba koli, Yēsu ayōlō henye kadra ne ɔkɔ̄ ku kö'du nī zi kila damōku nenye ehe zi ta'ba zi 'Bu. 'Duwī mo ɔwō vo lō'bō 'bēnīyē mī damōku nenye, ehe mo ɔwō zé le mī ndundu.

² Gba kazi biyeto 'ba wakonyo 'ba hutaga, Satani o'dō Yudasi, wisi 'ba Simona Sikereto, om̄ba zi Yēsu susu. ³ Yēsu ayōlō nayi kazi Wiri ehe na tī'bē hulēhu zi Wiri. Mo ayōlō kpa henye,

'Bu ï'dï kyigɔ ku biya zi nï. ⁴ Here kadra 'ba wakonyo aba Yësu ënyï rïyë, mo otɔ bɔngɔ 'ba rë nï ma ta yaga, ehe olo bɔngɔrateli toko bi kɔ'di kida 'ba gë nï. ⁵ Mo ï'dï wini mï sikɔ kyedre. Here mo ayeto burutu vo lɔ'bö 'bëniyë kaka ehe kyïtru zë bɔngɔrateli mati mo usu ne aba. ⁶ Mora mati mo ayi zi Simona Petero,ako'jo henye, "Yere, èdi tï'bë zi burutu ma kaka?"

⁷ Yësu aya'ba iya henye, "Tïnyö ayɔlɔ wa mati mëdï ko'dɔ ne dë, mora yaa akayɔlɔ." ⁸ Petero aya'ba henye, "Akaka burutu ma dë!" Yësu ayada zi mo henye, "Ëzë ma kaka yï dë, tïnyö anza dë 'bama."

⁹ Simona Petero aya'ba dɔ mo iya henye, "Yere, akaka dë nje burutu ma, akaka kala ma da ma aba!" ¹⁰ Yësu aya'ba henye, "Vidï mati akaka rë nñi ku ehe èdinni ku biya ñbala om̄ba nje zi burutu zë ra kaka. Ehe e vo lɔ'bö 'bame, èdiyë ñbala nje vidi kölö tëmì yë." ¹¹ Yësu ayɔlɔ èyï ra akasusu nï. Kö'du nere ra mo iya henye, nje zi ma kölö tëmì yë.

¹² Tapëti Yësu akaka burutu vo lɔ'bö 'bëniyë ehe usu bɔngɔ 'bëni ma ta yaga ne hulëhu, mo alima akano löhu. Here mo iya henye, "Ayole wa mati mo'dɔ zi ye ne ku? ¹³ Ako'jowe ma Raboni 'be ehe Yere, ehe akiye here, ga kö'du nani èyï ra ma. ¹⁴ Ëzë Yere 'be ehe vo komoyandi akaka burutu wë, o'de kpa te here zi oka ma kölö maako. ¹⁵ Ma yada gɔ mo ku, ehe o'de zi oka ma kölö maako te wa mati mo'dɔ zi ye. ¹⁶ Ma yada tïnyö zi ye henye, vo lïtuwë anzannï dë kyedre ta da vo dë nnï, ehe vo lïtu kike anzannï dë kyedre

ta da vidi mati utu zë ne. ¹⁷ Ayole wa nenyee ku. Wiri aki'di ya'da zi ye, eze o'de zë.”

¹⁸ “Manza dë ame'do kö'du wë biya. Ma yolo zë mati ma jeli ne ku. Mora wa mati wayoru iya, atayi tñyö. Mo iya henye, ‘Kora mati onyo wa ma aba ne, opi rë ni ku na vo wehe ra ma.’

¹⁹ Mëdi yada nenyee zi ye biya gba kazi rë ni ko'do, here eze o'do rë ni ku, akome éyi ra ma.

²⁰ Ma yada tñyö zi ye, vidi mati iri vo lïtu 'bame kalakyedre aba, iri ma kpa kalakyedre aba, ehe vidi mati iri ma kalakyedre aba, iri ne vidi mati utu ma.”

*Yësu ayada wa ma ako'do rë ni zi ni
(Mt 26:20-25; Mk 14:17-21; Lk 22:21-23)*

²¹ Tapëti Yësu iya kö'du nenyee, mo riti kyedre aba ehe ayada zi vo lö'bö 'bënïyë henye, “Ma yada tñyö zi ye henye, vidi ma kólö tëmi yë akasusu ma.”

²² Dë zë wiriwiri kö'du wa mati mo iya ne. Zë nje bi kongo aba da oka ma kólö. ²³ Yësu ñwo vo lö'bö mati édi alima kara zi ni bi 'ba wakonyo, ²⁴ ehe Simona Petero o'do kala ni zi vo lö'bö nenyee zi ki'ja ma vala ra Yësu ame'do kö'du mo.

²⁵ Here vo lö'bö ne idë rë ni zi Yësu ehe ako'jo henye, “Yere, ma vala ra tëmi ze édi ame'do kö'du mo?” ²⁶ Yësu aya'ba iya henye, “Ma kusu nzoyi mangolo'bö nenyee mi gbenje ehe ki'di zi vidi mati mëdi ame'do kö'du mo.” Here Yësu usu mangolo'bö gbo ehe i'di zi Yudasi, wisi 'ba Simona Sikereto. ²⁷ Kandi Satani ayanja da Yudasi. Yësu iya henye, “Yudasi, i'bë kandi o'do wa mati zi yi ko'do.” ²⁸ Vidi maako bi 'ba wakonyo ne ayolo kö'du mati Yësu iya ne dë.

²⁹ Mora ga kö'du Yudasi ra na vo kɔhi sesi, kya zë maakowe asösunnï henye Yësu ayada zi mo zi kogo wa mati zë ombannï kö'du karama. Agamowe asösunnï henye Yësu ayada zi mo zi kɔhi kï'dï zi vo leri.

³⁰ Yudasi oba nzoyi mangolo'bɔ, ï'bë yaga. Èdi ku nzɔ yɔndɔ.

Kö'du kï'dï kyïyi

³¹ Tapëti Yudasi ï'bë ku Yësu iya henye, "Yaanya aba Wisi 'ba Vidï akï'dï wayeto, ehe mo akika wayeto zi Wiri. ³² Here tapëti Wiri akiri wayeto ku ga kö'du mo, Wiri akï'dï wayeto zi mo, ehe Wiri ako'dɔ kandi. ³³ Gisi ame, ma tediyyë aba nje tisiwa aba na konda. Here akome ma, mora aki'je ma dë. Ma yada zi ye kpa kaa ma yada zi Yude. 'O'be dë tï'bë bi mati mëdï atï'bë.'

³⁴ Mora mëdï kö'du kï'dï kyïyi kï'dï zi ye: ɔwe oka ma kólö maako, kpa te kaa mati mɔwɔ e.

³⁵ Èzë ɔwe oka maakowe mï géri nenye, vidi biya akayɔlɔnnï e vo lö'bö 'bama ra."

Lömu 'ba Petero

(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Lk 22:31-34)

³⁶ Simona Petero ako'jo henye, "Yere, èdi tï'bë kila?" Yësu aya'ba henye, "O'bɔ dë tï'bë ma aba yaanya aba, mora yaa dagba ani atï'bë."

³⁷ Petero ako'jo henye, "Yere, kö'du a'di mɔ'bɔ dë tï'bë yi aba yaanya aba? Ma koli kö'du yi!"

³⁸ Yësu ako'jo henye, "Tïnyö akoli kö'du ma? Ma yada zi yi tïnyö, gba kazi zanga yëru yapa, akiya da wota henye ayɔlɔ ma dë."

14

Yësu gëri ra zi 'Bu

¹ Yësu iya zi vo lö'bö 'bënïyë henye, “Asösuwë kö'du dë. Ëdiyë koma aba mï Wiri. Ome kpa mï ma. ² Loko kayo édï mï liñjø 'ba 'Bu ma. Ma yada nenye dë zi ye, ézë anza dë tïnyö. Mëdï tï'bë ani zi bi kɔ'jɔ biya zi ye na kólö kólö. ³ Tapëtï mo'dɔ nenye ku, ma ta'ba hulëhu kobe ma aba. Here da tëdï ze ga bi kólö. ⁴ Ayɔle gëri mati mëdï atï'bë zi mo ne ku.”

⁵ Toma iya henye, “Yere, da yɔlɔ dë édï atï'bë kila! Hala da tɔ'bɔ yɔlɔ gëri ne?” ⁶ Yësu aya'ba henye, “Ma gëri, tïnyö, ehe dïdï! Kazi ma, vidi maako o'bɔ dë tï'bë zi 'Bu. ⁷ Ézë tïnyö ayɔle ma, akayɔle 'Bu. Mora tëmï ndenyne dagba ani, ayɔle mo ku, ehe onge mo ku.”

⁸ Pilipo iya henye, “Yere, ayada zi ze 'Bu ne, nani biya wa mati domba.” ⁹ Yësu aya'ba henye, “Pilipo, mëdï yï aba kadra konda aba ayɔlɔ dë ma éyi? Ézë ongɔ ma, ongɔ 'Bu ku. Hala atɔ'bɔ ha ma ko'jo zi yada 'Bu zi ye? ¹⁰ Oma dë henye, ma kólö 'Bu aba ehe 'Bu kólö ma aba? Wa mati miya, miya dë kö'du ma. 'Bu mati alima mï ma, ra o'dɔ wa nenye. ¹¹ Ome mï ma ézë miya henye, 'Bu kólö ma aba ehe ma kólö 'Bu aba. Mandere ome mï ma kpa nje ga wa mati mëdï ako'dɔ. ¹² Ma yada tïnyö zi ye henye ézë édiyë koma aba mï ma, ako'de kpa te wa mati mëdï ako'dɔ. Ako'de wa kyedre maakowe ndra, ga kö'du mëdï ku tï'bë hulëhu zi 'Bu. ¹³ Ako'jowe ha ma, ehe ma ko'dɔ wa mati ako'jowe kö'du mo. Gëri nenye aba,

Wisi akika wayeto zi 'Bu. ¹⁴ Ma ko'do wa mati ako'jowe ha ma zi ko'do mi ru ma."

Alömu zi kutu Lawo Laka

¹⁵ Yësu iya zi vo lö'bö 'bënïyë henye, "Ëzë ñwe ma,ako'de kaa mi'di kö'du mo. ¹⁶ Here ma kako'jo ha 'Bu zi kutu zi ye Lawo Laka mo akakonyiye ehe 'duwï atëdiyë aba. ¹⁷ Lawo Laka akayada zi ye wa mati tïnyö. Vïdï 'ba damöku nenye o'bönni dë kïri Lawo, ga kö'du zë ongönni dë mandere yçlo mo. Mora ayole Lawo ku, ga kö'du mo ëdiyë aba ehe akasesi lima nduwë mi yë. ¹⁸ Ma kile dë kaa wala. Ma tayı hulëhu zi ye. ¹⁹ Tisiwa aba vïdï mi damöku nenye o'bönni dekpe zi ma kongo, mora akonge ma. Ehe ga kö'du ma lima, akalime. ²⁰ Here akayole ma kölö 'Bu aba. Akayole, e kölö ma aba, ehe ma kölö ëti. ²¹ Ëzë ñwe ma,ako'de wa mati miya, ehe 'Bu atowö e. Ma katowö e kpa ehe yada zi ye ma kaa a'di."

²² Yudasi ma agamo anza dë Yudasi Sikereto, ame'do riÿë ako'jo kö'du henye, "Yere, mi me'do 'beyi ne a'di akayada zi ze yi kaa a'di, mora ayada dë zi vïdï 'ba damöku nenye?" ²³ Yësu aya'ba henye, "Ëzë vïdï maako ñwo ma, zë akoronnï ma. Here 'Bu ma akatowö zë, da katayi zi zë ehe lima mi zë. ²⁴ Mora vïdï mati ñwo ma dë, oro ma dë. Wa mati owowe miya tïnyö ayi dë kazi ma, mora kazi 'Bu mati utu ma."

²⁵ "Ma yada kö'du nenyee zi ye, mati ma gba ëti. ²⁶ Mora Lawo Laka atayi akakonyiye. Lawo Laka mati 'Bu ma akutu mi ru ma, akayandi wa

biya zi ye ehe ako'de zi sösu wa biya mati ma yada zi ye."

²⁷ "Mi'dii rakyéyi zi ye, kyiné 'ba rakyéyi mati nje ma tɔ'bɔ kí'dii. Anza dë kaa rakyéyi mati damöku nenyé aki'dii. Here asösuwé dë mandere tere. ²⁸ Owowe ma ku nzɔ kiya henye, mëdii ati'bë ehe ma tayi kpa huléhu zi ye. Ëzë tïnyö ɔwe ma, édiyé rakyenyi aba mëdii ku ti'bë huléhu zi 'Bu, ga kö'du mo édi kyedre ta da ma. ²⁹ Mëdii yada zi ye nenyé gba kazi ma ti'bë, here ëzë o'dɔ rë ni, atëdiyé koma aba mi ma. ³⁰ Mɔ'bɔ dekpe me'do étii na konda, ga kö'du yere 'ba damöku nenyé édi tayi. Mora mo anza dë kyigɔ aba da ma. ³¹ Moro wa mati 'Bu ma ayada zi ma ko'dɔ, here zi vïdii biya mi damöku ne akayɔlɔnni mɔwɔ mo. Édi ku kadra 'ba zi ze ti'bë yaanya aba."

15

Yësu tïnyö kaga tana

¹ Yësu iya zi vo lö'bö 'bëniyé henye, "Ma tïnyö kaga tana, 'Bu ma ra vo kyeti yaka. ² Mo iga ngora 'bama biya mati anannii kɔlɔ dë yaga. Mora mo ikye ɔbala biya da ngora mati édi tana kɔlɔ, here zi tana kɔlɔ kyo. ³ E ku nzɔ ɔbala ga kö'du wa mati miya zi ye. ⁴ Alime na rakida zi ma, ehe ma kalima na rakida zi ye. Te kaa ngora ɔ'bɔ dë tana kɔlɔ nje ëzë alima na rakida zi kaga, here ɔ'be dë tana kɔlɔ nje ëzë alime na rakida zi ma."

⁵ "Ma kaga ra, e ngora ra. Ëzë alime na rakida zi ma, ehe ma kalima na rakida zi ye tane kɔlɔ

kyɔ. Mora o'be dë wa maako ko'dɔ kazi ma. ⁶ Ëzë alime dë na rakida zi ma, aku'duwë yaga. Atëdiyë kaa ngora kyitru mati atɔtɔ bi kólö ehe o'bɔ mii wa'do. ⁷ Ëzë alime na rakida zi ma ehe kö'du yandi 'bama mayi na kapa 'be, here atɔ'bɔ mötuwë ga wa mati ombe, ehe mötu 'be akaya'ba dɔ mo. ⁸ Ëzë ayiye ku na kólö laka 'ba vo lö'bö 'bame, akoro 'Bu ma. Ne akayada henye, e vo lö'bö 'bame. ⁹ Mɔwɔ e kaa 'Bu ma ɔwɔ ma. Here alime mii watɔwɔ 'bama. ¹⁰ Ëzë orowe ma, ma kasesi tɔwɔ e kaa 'Bu ma asesi tɔwɔ ma, ga kö'du moro mo.”

¹¹ “Ma yada nenyе zi ye, zi ye tediyye mii rakyenyi 'bama ma ɲburu. ¹² Yaanya aba ma yada zi ye zi tɔwɔ oka ma kólö maako kaa mɔwɔ e. ¹³ Géri ma laka ndra zi yada watɔwɔ kö'du aboke, édi zi koli kö'du zë. ¹⁴ E aboka ma ra, ézë orowe ma. ¹⁵ Ma ko'jowe dë vo lütu 'bame, ga kö'du vo lütu aycɔlɔnni dë a'di ra kyedre 'bëzë édi ako'do. Ma me'do zi ye kaa aboka me, ga kö'du ma yada ku biya zi ye wa mati 'Bu ma ayada zi ma. ¹⁶ E ra dë ajeliye ma, ma ra ma jeliye kutu yaga zi tana kólö, kyinë 'ba kólö ma akalima ɲburu. Here 'Bu ma aki'di zi ye wa mati ako'jowe kazi mo mii ru ma. ¹⁷ Here mii'di kö'du zi ye zi tɔwɔ oka ma kólö.”

Damöku 'ba rakiyi

¹⁸ “Ëzë vidi 'ba damöku nenyе ayiye, asösuvwë henye zë iyinni ma dagba. ¹⁹ Ëzë e zi damöku, vidi 'bɔmɔ atɔwe. Mora anze dë zi damöku. Ma jeliye zi damöku nenyе kila hulëhu. Kö'du nenyе ra vidi 'bɔmɔwe édinni ye kiyi. ²⁰ Asösuvwë hala

ma yada zi ye henye vo lītu anzannī dē kyedre ta da kyedre 'bënni. Here ëzë vidi o'donnī ma na kyenyē, zë ako'donnī yë na kyenyē. Ëzë zë oronni kö'du yandi 'bama, zë akoronni 'be. ²¹ Vidi ako'donnī kpa te zi ye wa mati zë o'donnī zi ma. Zë ako'donnī ga kö'du e zi ma, ehe zë ayolonnī vidi mati utu ma ne dë. ²² Ëzë mayi dë ame'do zi zë, o'donnī vurë kyenyē dë rë zë. Yaanya aba zë o'bönni dë kiya anzannī ra dë. ²³ Vidi mati iyi ma iyi 'Bu ma kpa. ²⁴ Mo'do wa maakowe vidi maako gba o'do dë. Ëzë zë ongönnī ma dë wa nenyee ko'do, o'donnī vurë kyenyē dë rë zë. Mora zë ongönnī ma wa nenyee ko'do, ehe zë zo ma kiyi ehe 'Bu ma kpa. ²⁵ Nenye ra hala wayöru èdinni tñyö mati zë iyanni henye, vidi iyinni ma önbö kazi kö'du mo."

²⁶ "Ma kutu zi ye Lawo mati ayi kazi 'Bu ehe ayada wa mati tñyö. Lawo Laka akakonyiye ehe akayada kö'du ma zi ye. ²⁷ Here akayade kö'du ma kpa zi oka maakowe, ga kö'du èdiyë ma aba tëmi biyeto."

16

¹ "Mëdii yada zi ye wa nenyee, here kazi otö de 'de. ² Akore yaga tëmi bi 'ba mötu, ehe kadra atayi mati vidi akofonniyë, ehe zë asösunni, nëdinni kö'du laka ra ko'do zi Wiri. ³ Zë ako'donnī wa nenyee ga kö'du zë ayolonnī 'Bu mandere ma dë. ⁴ Mëdii akiya nenyе zi ye yaanya aba, here ëzë kadra ne ayi ku akasösuwë wa mati miya."

Loo 'ba Lawo Laka

“Ma mëdï ëti tëmï dagba, ehe here ma yada wa nenyee dë zi ye. ⁵ Mora yaanya aba mëdï ku tï'bë hulëhu zi 'Bu mati utu ma, ehe vïdï maako tëmï yë ako'jo ha ma dë mëdï tï'bë kila. ⁶ E kazi rakyenyi biya ta bi kö'du nenyе kowo. ⁷ Mora ma yada zi ye, mëdï tï'bë zi ko'do wa mati èdï na laka kö'du wë. Kö'du nenyе ra mëdï tï'bë 'de. Lawo Laka o'bɔ dë tayi zi ye konyi le èzë mile ku. Mora tapëti mï'bë ku, ma kutu mo zi ye. ⁸ Lawo atayi akayada zi vïdï 'ba damöku nenyе kö'du tïnyö kö'du yanja ehe kö'du laka 'ba Wïri ehe vurë. ⁹ Lawo akayada zi zë henye, zë 'ba kö'du kyënyë ko'do, ga kö'du zë anzanni dë koma aba mï ma. ¹⁰ Zë na lïtë kö'du wa 'ba Wïri mati èdï tïnyö na laka, ga kö'du mëdï tï'bë zi 'Bu, onge ma dekpe löhu. ¹¹ Ehe zë na lïtë kö'du 'ba vurë, ga kö'du Wïri ikye vurë 'ba yere 'ba damöku nenyе ku nzɔ.

¹² “Mëdï kö'du aba kyo zi kiya zi ye, mora yaanya aba atëdï ndra ta da mati ato'be yɔlo. ¹³ Lawo ayada wa mati tïnyö ehe atayi gage mï tïnyö ma ndo. Lawo ame'do dë ga kö'du ni. Mo akayada zi ye nje wa mati mo owo kazi ma, ehe mo ako'do zi ye yɔlo a'di ra èdï tï'bë zi rë ni ko'do. ¹⁴ Lawo akii'di wayeto zi ma kö'du kise 'bama koba ehe yada mo zi ye. ¹⁵ Wa biya mati 'Bu èdï mo aba 'bama ra. Kö'du nenyе ra miya henye Lawo oba kö'du kise 'bama ehe yada mo zi ye.”

Kö'du sösü akopi rë ni mï rakyenyi

¹⁶ Yësu ayada zi vo lö'bö 'bëniyë, “Tisiwa aba, onge ma dekpe, mora tapëti mo tisiwa akonge ma.”

¹⁷ Zë iyanni zi oka ma kólö maako henye, “A'di ra Yësu iya henye, tisiwa aba donge mo dë, mora tapëti mo tisiwa aba, da kongo ze mo? Kö'du a'di ra mo iya henye, nëdi ti'bë zi 'Bu? ¹⁸ A'di ra 'bënï nenye tisiwa aba, mati mo édi ame'do kö'du mo? Da yolo dë a'di ra mo ame'do kö'du mo.”

¹⁹ Yësu ayolö zë édinni kö'du ko'jo maakowe aba, here mo iya henye, “E na rasösü a'di ra ma me'do kö'du mo mati miya henye tisiwa aba onge ma dë, mora tapëti mo tisiwa aba akonge ma. ²⁰ Ma yada zi ye tänyö henye, akuduウェ ehe atëdiyë kazi rakyenyi, mora damöku atëdi rakyenyi aba. Atëdiyë kazi rakyenyi, mora yaa atëdiyë na rakyenyi. ²¹ Èzë mbara ombo ku zi ko'jo, mo édi mi watoo kyedre. Mora tapëti ko'jo, watoo ne ölu ta dɔ mo ehe na rakyenyi, ga kö'du mo ika wisi ku mi damöku ne. ²² E yaanya aba kazi rakyenyi, mora yaa ma konge, ehe atëdiyë na rakyenyi. Vidi maako o'bɔ dë zi kobe ta géri mati asosuwë.

²³ “Èzë kadra nani ayi ku, ako'jowe ha ma dë kö'du wa maako. Ma yada tänyö zi ye henye, 'Bu aki'di zi ye wa mati ako'jowe kö'du mo mi ru ma. ²⁴ Ako'jowe kö'du wa maako dë gba mi géri nenye. Mora yaanya aba ako'jowe mi ru ma ehe akiriyë.”

Ta'da Damöku

²⁵ “Ma me'do ha kahi aba zi yada wa nenyee zi ye. Mora kadra mo atayi mati ma kame'do dekpe ha kahi aba, mora ma kame'do zi ye huwë kö'du 'ba 'Bu. ²⁶ Akako'jowe ha 'Bu mi ru ma. Ma kako'jo hɔ mo dë zi ye. ²⁷ Wirë 'Bu owe ga

kö'du ὥwe ma, ehe ome mayi kazi mo. ²⁸ Mayi ta ra 'Bu mī damöku ne, mora mēdī ku damöku ne kila ta'ba zi 'Bu."

²⁹ Vo lö'böwë iyanni henye, "Yaanya aba ēdī ku ame'do huwë zi ze! Anza dē ame'do ha kahi aba. ³⁰ Ndundu mo aba da yɔlɔ ku henye, ayɔlɔ wa biya, ehe om̄ba dē zi vidi hē yi ko'jo. Yaanya aba doma tīnyö ayi ta ra Wiri."

³¹ Yēsu aya'ba henye, "Tīnyö yaanya ome ma ku? ³² Kadra atayi ehe ēdī ku nzɔ kinye, mati akapere biya. Vidi biya na kōlō kōlō tēmī yē ati'bē hulēhu liŋɔ ehe akila ma na bi da ma. Mora 'Bu atēdī ma aba, ma tanza dē kutu ma aba. ³³ Ma yada nenyē zi ye, zi ye tēdiyē rakyēyi aba mī di'di ye ga kö'du ma. Ezē ēdiyē mī damöku ne, atēdiyē riti aba. Mora ēdiyē kazi tere, ma'da damöku ne ku."

17

Yēsu amōtu kö'du vo lö'bö 'bēniyē

¹ Tapēti Yēsu inde me'do ku zi vo lö'bö 'bēniyē, mo ongɔ bi riyē komoriyē ehe amōtu, "Bu, kadra ὥko ku zi yi ki'di wayeto zi Wisi 'beyi, here zi mo ki'di wayeto zi yi, ² ga kö'du i'di kyigo ku zi mo ta da vidi biya, here mo aki'di didi ma nburu zi vidi biya mati i'di zi mo. ³ Didī ma nburu ēdī zi yɔlɔ yi, Wiri ma nje tīnyö, ehe zi yɔlɔ Yēsu Korisito, mo mati utu. ⁴ Mī'di wayeto zi yi kinye dakanjo zi ko'do wa biya i'di zi ma ko'do. ⁵ Yaanya aba 'Bu, i'di hulēhu zi ma wayeto mati mēdī mo aba yi aba gba damöku ne o'do dē.

⁶ "I'di vo lö'bö maakowe ku zi ma tēmī damöku nenyē ehe ma yada zi zé, yi kaa a'di. Zé 'beyi ra,

mora i'dü zë zi ma, ehe zë oronni yi. ⁷ Zë ayolönni henye, i'dü zi ma biya wa mati mëdi mo aba. ⁸ Ma yada zi vo lö'bö 'bame wa mati ayada zi ma, ehe zë ombanni dö mo. Zë ayolönni mayi kazi yi, ehe zë omanni yi ra utu ma.

⁹ "Mëdi amötu kö'du zë, mora anza dë kö'du zë 'ba damöku nenye. Vo lö'bö 'bame 'beyi ra, ehe mëdi amötu kö'du zë. ¹⁰ Biya mati mëdi mo aba 'beyi ra, ehe biya mati edü mo aba 'bama ra, ehe zë i'dünni wayeto zi ma. ¹¹ 'Bu laka, manza dekpe na konda mi damöku ne, mëdi tayi zi yi, mora vo lö'bö 'bame gba mi damöku ne. Agaga gë zë kyigö 'ba ru yi aba, mati i'dü zi ma ne aba, here zë atëdënni kólö oka ma kólö maako aba, kpa kaa yi ehe ma kólö. ¹² Mati mëdi zë eti, ma sesi zë na laka kyigö mati i'dü zi ma ne aba. Mongö gë zë ehe ma kólö tëmi zë ölu dë, nje ma kólö mati mo ra ombo zi tölu. Nenye o'dö rë ni here zi wa mati wayöru iya zi tayi tänyö. ¹³ Ma ku da géri ama zi yi, mora miya kö'du nenyee mati ma gba mi damöku, here vo lö'bö 'bame atëdënni kpa te rakyenyi biya mati mo'dö aba. ¹⁴ Ma yada kö'du kise 'beyi ku zi zë, mora vidü 'ba damöku nenye iyi zë, ga kö'du zë anzanni dë zi damöku nenye, kpa te kaa manza dë. ¹⁵ 'Bu, ma ko'jo hë yi dë zi koba vo lö'bö 'bame yaga tëmi damöku ne, mora agaga gë zë kazi Satani. ¹⁶ Zë anzanni dë zi damöku nenye, ehe ma kpa. ¹⁷ Me'do 'beyi ra edü tänyö. Here i'dü tänyö nenye, mo'dö zë biya na 'beyi. ¹⁸ Mëdi zë kutu mi damöku, kaa utu ma. ¹⁹ Mi'dü ra ma ku biya zi yi ga kö'du 'bëzë, here zë mëdënni biya zi yi mi tänyö.

²⁰ "Manza dë nje amötu kö'du vo lö'bö nenyee.

Mëdï kpa amötu kö'du vüdi biya mati zi tëdinni koma aba ga kö'du wa mati vo lö'bö 'bame akiyanni kö'du ma. ²¹ 'Bu, momba zë biya zi tëdi kólö oka ma kólö maako aba, kpa kaa ma kólö yï aba, ehe yï kpa kólö ma aba. Ma kpa momba zë zi tëdi kólö ze aba, here vüdi 'ba damöku nenyə akomannı henye, yï ra utu ma. ²² Moro vo lö'bö 'bame mï géri kólö oro ma, zë mëdinni kólö oka ma kólö maako aba kaa ze kólö. ²³ Ma kólö zë aba, ehe yï kólö ma aba, here zi zë tayinni biya kólö. Here vüdi 'ba damöku nenyə akayɔlɔnni henye, yï ra utu ma. Zë akayɔlɔnni henye, ɔwɔ vo lö'bö 'bame kpa kaa ɔwɔ ma.

²⁴ "Bu, momba vüdi biya mati i'di zi ma zi tëdi ma aba, bi mati mëdï 'dɔmo. Neene zë akongɔnni bikanyi kyedre mati i'di zi ma, ga kö'du ɔwɔ ma gba o'dɔ damöku dë. ²⁵ 'Bu laka, vüdi 'ba damöku nenyə ayɔlɔnni yï dë, mora ma yɔlɔ yï, ehe vo lö'bö 'bame ayɔlɔnni henye yï ra utu ma. ²⁶ Ma yada zi zë, yï kaa a'di, ehe ma kayada zi zë nduwë, here watɔwɔ mati èdï mo aba kö'du ma akatayi kapa 'bëzë, ehe ma tëdi kólö zë èti."

18

Kiri 'ba Yësu

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Lk 22:47-53)

¹ Mati Yësu inde mötu ku, mo vo lö'bö 'bëni èti umunnı kyëti gulu 'ba Kidrono ehe i'bë mï yaka maako. ² Yësu èdï 'duwï rë nnü ki'ja vo lö'bö 'bëni èti ani, ehe Yudasi ayɔlɔ bi ne. ³ Here Yudasi i'bë zi yaka ne kya 'ba vo kanye 'ba Roma èti ehe vo kanye 'ba yékëlu, kyedre 'ba vo karase ehe Farasiye ra utunnı zë. Zë ïnjënni wa'do zi

bi yanyi ehe wa 'ba wehe. ⁴ Yësu ayɔłɔ kö'du mati om̄ba zi ti'bë rë n̄i ko'do ne ku nzɔ, mora mo ako'jo henye, "Eȳi ra ëdiyë koma?" ⁵ Zë aya'bann̄i henye, "Dëdî koma Yësu 'ba Nazereta!" Yësu ayada zi zë henye, "Ma Yësu ra!" Yudasî vo susu ëdî tɔrɔ ani dakapa zë. ⁶ Kandi zë biya a'bann̄i kɔwɔ hulëhu ehe alépinn̄i dakano. ⁷ Yësu ako'jo kö'du löhu henye, "Ëdiyë eȳi ra koma?" Zë aya'bann̄i dɔ mo iyann̄i henye, "Dëdî ze koma Yësu 'ba Nazereta."

⁸ Kadra nenye aba Yësu aya'ba henye, "Ma yada ku nzɔ zi ye ma Yësu ra. Ezë ma ra ëdiyë akoma, ile vidi maakowe m̄i'bënn̄i." ⁹ Here wa biya ako'do rë n̄i, kaa mo iya, "Ma yolu vidi ma kólö mati i'di zi ma ne dë."

¹⁰ Simona Petero ika kulu n̄i aba. Mo oto yaga tém̄i silikpa ehe otra Malahisi, vo l̄itu 'ba kyedre 'ba vo karase, ehe iga mbili mo ma da tiri ɔbiri yaga. ¹¹ Yësu iya zi Petero henye, "I'di kulu 'bëyi ne karani. Ma kuwë tém̄i sikɔ mati 'Bu i'di zi ma."

Ika Yësu zi Anasi

¹² Vo kanye 'ba Roma ehe vo kyëlu 'bënn̄i ét̄i, ehe vo kanye 'ba yékëlu ét̄i, irinn̄i Yësu ehe idann̄i mo gö. ¹³ Zë obann̄i mo dagba zi Anasi, mo yawo 'ba Kayafa, kyedre 'ba vo karase m̄i koo nani. ¹⁴ Kayafa kólö nenye ra ayada zi kyedree 'ba Yude henye, "Ëdi na laka ëzë vidi kólö maako oli kö'du vidi biya."

*Petero iya henye na yɔłɔ Yësu dë
(Mt 26:69-70, Mk 14:66-68, Lk 22:55-57)*

¹⁵ Simona Petero ehe vo lö'bö maako aba usu ga Yësu. Vo lö'bö nani ayɔlo kyedre 'ba vo karase, ehe usu ga Yësu le mï linjɔ 'ba kyedre 'ba vo da karasa. ¹⁶ Petero alima yaga kara haresi. Mora vo lö'bö maako ayi hulëhu yaga ehe ame'do zi wu'jë 'ba haresi ne henye, "Mo mila Petero tï'bë loko." ¹⁷ Mora ako'jo hɔ mo henye, "Anza dë kölö tëmï vo lö'bö 'ba kora nani?"

Petero aya'ba dɔ mo iya henye "E e manza dë." ¹⁸ Gabi na kyeyi ehe vo lìtuwë ehe vo kanye 'ba yëkëlu adrɔkoni wa'do kalili. Zë édinni rë nnii koye toko ta rɔ mo, mati Petero i'bë ehe ɔrɔ kara dakapa wa'do zi rë ni koye.

*Kyedre 'ba vo karase ako'jo ha Yësu
(Mt 26:59-66, Mk 14:55-64, Lk 22:66-71)*

¹⁹ Kyedre 'ba vo karase ako'jo ha Yësu kö'du vo lö'bö 'bomowe ehe kö'du yandi 'bomo. ²⁰ Mora Yësu ayada zi mo henye, "Ma me'do na dangölö ta da komo vidi biya, ehe 'duwi mëdë kö'du yandi mii bi 'ba mötu 'beze ehe mii yëkëlu, bi ma Yude ayinni biya bi kölö. Miya kö'du maako dë na koho. ²¹ Kö'du a'di ra édi ha ma ko'jo? Kö'du a'di ako'jo ha vidi mati owonni ma ne dë? Zë ayɔlonni wa mati miya."

²² Kandi mati Yësu iya nenye, ma kölö tëmï vo kanye 'ba yëkëlu otra mo ehe iya henye, "Nani anza dë gëri mati zi me'do zi kyedre 'ba vo karase."

²³ Yësu aya'ba dɔ mo iya henye, "Ëzë miya wa maako ku na kyenyë, iya. Mora ëzë anza dë, kö'du a'di otra ma?"

²⁴ Yësu gba na kida, ehe Anasi utu mo zi Kayafa kyedre 'ba vo karase.

*Petero andi löhu na yɔłɔ Yēsu dë
(Mt 26:71-75, Mk 14:69-72, Lk 22:58-62)*

²⁵ Mati Simona Petero ödii tɔrɔ ani rë nii kubi,
viđi maako ako'jo hɔ mo henye, “Anza kölö tëmi
vo lɔ'böwë 'ba Yēsu?”

Löhu Petero andi ehe iya henye, “E e, manza
dë.” ²⁶ Kölö tëmi vo lütu 'ba kyedre 'ba vo karase
ëdii ani. Mo na karo zi vo lütu mati Petero ikye
mbili mo yaga ne, ehe mo ako'jo henye, “Mongo
yï dë mii yaka kora nani aba?” ²⁷ Löhu Petero
andi, ehe zanga ayapa gbo.

*Ika Yēsu komo Pilato
(Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Lk 23:1-5)*

²⁸ 'Do ɔjbɔ damindö aba oba mati Yēsu kazi
Kayafa zi loko mati vo dalijo mii turu 'ba Roma
alima. Mora Yude biya ödinni bi kida aba yaga,
ga kö'du ezë viđi tëmi zë i'bë mii loko ne, atayi
na ti'da ehe ila mo dë zi wakonyo 'ba karama 'ba
laga 'ba koli konyo. ²⁹ Pilato ayi yaga ehe ako'jo
henye, “A'di ra na kyényë ike kora nenye?”

³⁰ Zë ya'banni henye, “Mo vo kö'du kyényë
ko'dɔ! Kö'du nenye ra dika ze mo zi yï.” ³¹ Pilato
ayada zi zë henye, “Obe mo ehe o'de vurë
'bɔmo mii kö'du ki'di 'be.” Yude aya'banni henye,
“Danza dangölö aba zi ki'di viđi maako zi kofo.”
³² Ehe here, wa mati Yēsu iya kö'du kyinë koli
'bëni, atayi tïnyö.

³³ Pilato i'bë hulëhu loko. Mo ako'jo Yēsu zi nii
ehe ako'jo henye, “Yi ra Yere 'ba Yude?” ³⁴ Yēsu
aya'ba henye, “Ëdi kö'du nenye ko'jo na bi dë yï,
mandere viđi maako ra ayada kö'du ma zi yï?”
³⁵ Pilato iya henye, “Ayɔłɔ ku manza dë Yuda!

Vidii 'beyiyie ehe kyedree 'ba vo karase ra ikanni
yi zi ma. A'di ra o'do?"

³⁶ Yësu aya'ba henye, "Kalakonda 'bama anza
dë zi damöku neny. Ëzë édi here, vo lö'bö 'bame
ako'dönni wehe zi sesi ma ta bi ki'di zi vo dagba
'bezee. E e, kalakonda 'bama anza dë zi damöku
nenye."

³⁷ Pilato aya'ba henye, "Here, yi yere ra." Yësu
ayada zi mo henye, "Yi édi akiya henye, ma yere.
O'jo ma mi damöku neny, zi yada kö'du tïnyö
ra, ehe vidii mati zi kö'du ma tïnyö ayelö gu ma."

³⁸ Pilato ako'jo ha Yësu henye, "A'di ra tïnyö?"

Ikye vurë zi Yësu kofo

(Mt 27:15-31; Mk 15:6-20; Lk 23:13-25)

Pilato i'bë hulëhu yaga ehe iya henye, "Mi'ja
kora neny dë kö'du kyényë maako aba. ³⁹ Kyere
ma 'duwë maboso kinga zi ye kadra karama 'ba
laga 'ba koli aba, ombe zi ma kinga zi ye na
dangölö Yere 'ba Yude?"

⁴⁰ Zë agbögbö hë nnë, "E e, anza mo! Domba
ze Barabasi." Barabasi édi na vo wehe 'ba turu.

19

Ikye vurë ra Yësu zi töötö

¹ Pilato i'di kö'du gbo zi Yësu ku'bö so'da aba.

² Vo kanye o'dönni safo 'ba yere yaga tëmi ngora
kono i'dinni da Yësu. Here zë usunnii bongö
'buluyë rö mo. ³ Zë ayinni zi mo da kyo ehe
iyanni henye, "He, yi Yere 'ba Yude!" Zë isannii
mo kpa kala nnë aba.

⁴ Kpa löhu Pilato i'bë yaga. Kadra neny aba
mo iya henye, "Ma kika Yësu zi ye yaga löhu,

here atɔ'be kongɔ na bi de henye, mi'ja mo dë kö'du kyényë maako aba." ⁵ Yësu asi yaga usu safo 'ba yere kono bɔngɔ 'buluyë aba. Pilato iya henye, "Kinye kora ne édi."

⁶ Mati kyedree 'ba vo karase ehe kanye 'ba yékélu ongɔnni mo, zë agbögbo hë nnii iyanni henye, "Ma töötö mo da taka! Ma töötö mo da taka!" Pilato ayada zi zë, henye, "Obe mo, ehe atötöwë mo da taka. Mi'ja kö'du kyényë ko'dɔ 'bɔmo maako dë."

⁷ Yude nee aya'banni henye, "Mo iya zi ni töödö na Wisi 'ba Wiri! Kö'du ki'di 'beze iya henye, mi'lü mo zi koli."

⁸ Mati Pilato owo nenye, mo ndra na tere. ⁹ Mo i'bë huléhu loko ehe ako'jo ha Yësu henye, "Yi ta kila?" Mora Yësu aya'ba dë. ¹⁰ Pilato ako'jo henye, "Kö'du a'di aya'ba da kö'du ko'jo 'bama ne dë? Ayɔlɔ dë mëdii kyigo aba zi yi kinga na dangölö mandere yi töötö da taka?"

¹¹ Yësu aya'ba henye, "Ëzë Wiri i'di kyigo ne dë zi yi, o'bɔ dë wa maako ko'dɔ zi ma. Mora mo mati i'di ma zi yi, o'dɔ ndra na kyényë."

¹² Here Pilato ombla zi Yësu kinga na dangölö. Mora Yude agbögbo hë nnii löhu, "Ëzë inga kora nenye ku na dangölö, anza dë aboka 'ba Yere 'ba Roma. Viđi maako mati iya zi ni töödö na yere, vo wehe 'ba Yere 'ba Roma."

¹³ Mati Pilato owo nenye, mo ika Yësu yaga. Here mo alima akaño da kyiti 'ba vurë bi mati ako'jo, "Yitö Dakanjo." Mi ha 'ba Hibiru édi "Gabata." ¹⁴ Édi kaa kadra kutë mi ko'do, gba kazi karama 'ba laga 'ba koli, ehe Pilato iya zi viđi kayo nee henye, "Ongɔ bi da yere 'be!" ¹⁵ Zë

agbögbö hë nnü henye, “Ofo mo! Ofo mo! Atötö mo da taka!” Pilato ako'jo henye, “Here ombe ma zi töötö yere 'be da taka?” Kyedree 'ba vo karase aya'banni henye, “Yere 'ba Roma ra yere 'beze.” ¹⁶ Here Pilato i'dii Yësu gbo zi töötö da taka.

Atötö Yësu

(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Lk 23:26-43)

Oba Yësu 'de, ¹⁷ ehe mo injë taka 'bënii bi ma edii na yolo henye, “Yingo da.” Ha 'ba Hibiru bi nenye, ako'jo “Gologota.” ¹⁸ Ani atötö Yësu gbo da taka, ehe dakapa mo da taka, atötö kora kpa riyö, ma kölö kapa mo ma kölö, Yësu mi kutë zë. ¹⁹ Pilato i'dii kö'du zi kö'du kyenyë ko'do 'ba Yësu zi yörü da wa ehe kï'dii riyë da taka. Ako'jo henye, “Yësu 'ba Nazereta, Yere 'ba Yude.” ²⁰ Me'do ne ayörü mi ha 'ba Hibiru, ha 'ba Lateni ehe ha 'ba Giriği. Bi mati oba Yësu zi mo ne, anza na kowö ta ra gawo kyedre, ehe Yuda kayowe ako'joni kö'du yörü rö mo ne. ²¹ Here kyedree 'ba vo karase i'bënni zi Pilato iya henye, “Kö'du a'di ayörü henye, mo Yere 'ba Yude? Akayörü kyere henye, ‘Mo iya zi ni tedi na Yere 'ba Yude.’” ²² Mora Pilato ayada zi zë henye, “Wa mati ma yörü ku, ma lima here!”

²³ Tapeti vo kanye atötönni Yësu ku da taka, zë inyenni mi bongö 'bomo sowö, ma kölö zi ma kölö tëmi zë. Mora bongö 'bomo ma ta yaga o'do tëmi nzoyi bongö kölö, anza dë kapa maako aba. ²⁴ Vo kanye iyanni zi oka ma kölö maako henye, “Dize dë, du'duwë födö aba zi kongö eyi ra akirri.” Nenye o'do rë ni here zi wayörü tayı tinyö, mati iya henye, “Zë inyenni mi bongö ame ehe u'dunni

födö kö'du bɔngɔ ame.” Vo kanye o'dɔnni wa mati zë ombanni.

²⁵ Ma 'ba Yësu ḥoro dakapa taka 'bomo èmi nii aba ehe Mariya mbara 'ba Kalapasi. Mariya Magadala èdi kpa atɔrɔ ani. ²⁶ Mati Yësu ongɔ ma nii, ehe vo lɔ'bö mati mo ɔwɔ mo èti, mo iya zi ma nii henye, “Kora nenye yaanya aba wisi 'beyi.” ²⁷ Here mo iya zi vo lɔ'bö ne henye, “Mo yaanya aba ma yi ra.” Tëmi ndenye dagba ani, vo lɔ'bö nani oba mo gbo liŋɔ 'bëni.

Koli 'ba Yësu

(Mt. 27:45-56; Mk 15:33-41; Lk 23:44-49)

²⁸ Yësu ayɔlo henye, yaanya aba ninde lɔ 'bëni ku. Ehe zi ko'dɔ wayörü tayı tñyö, mo iya henye, “Ma na kɔdro.”

²⁹ Sikɔ èdi ani ndɔ a'ji aba. Vidi maako usu lifa mi a'ji ne ehe ìnjé riyë i'di ha Yësu kaga 'ba isipo aba. ³⁰ Tapëti Yësu uwë a'ji ne, mo iya henye, “Wa biya o'dɔ rë nii ku!” Mo umbi dë nii ehe oli.

Isi rɔtɔ Yësu

³¹ Yaanya aba èdi ko'do 'ba rakɔ'jɔ, 'dö ko'do 'ba ralawo ehe karama 'ba laga 'ba koli. Èdi ko'do lele zi Yude, ehe zë ombanni dë zi ida ra nee zi lima riyë da taka mi ko'do nenye. Here zë ako'jonnii ha Pilato zi ndi kora nee kowe ehe koba ida rë zë akaño. ³² Vo kanye dagba owenni ndi 'ba kora agamowe riyö mati atötö zë ani ne. ³³ Mora mati zë ayinni zi Yësu, zë ongɔnni mo oli ku nzɔ, ehe zë owenni ndi mo dë. ³⁴ Ma kòlò tëmi vo kanye isi mbese Yësu wehe aba, yama ehe wini asi yaga. ³⁵ Da yɔlo nenye èdi tñyö, ga kö'du vidi maako ra ayada wa mati mo ongɔ

o'do rë ni. Yaanya aba at'o'bö tëdi kpa koma aba. ³⁶ Biya nenyé o'do rë ni here, zi wayöru tayi tïnyö, mati iya henye, "Yingö 'ba ida rö mo ma kölö akowe dë," ³⁷ ehe "Zë ongönni ma kölö mi dakapa mbese mo isi wehe aba."

Kusu 'ba Yësu

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Lk 23:50-56)

³⁸ Yosepa tëmi Arimataya edü kölö tëmi vo lö'bö 'ba Yësu. Mo asesi na koho, le ga kö'du mo na tere kazi vo dagbe 'ba Yude. Mora yaanya aba mo ako'jo ha Pilato zi mo ida ra Yësu koba. Pilato i'di dangölö zi mo, ehe Yosepa oba mo akaño ta da taka. ³⁹ Nikodimö ayi ni mo aba, ehe ika kpa kaa 'butewota kilögaramo 'ba wakëzi ngutru aba o'do tëmi murë ehe alçyisi 'ba yöku kusu. Nenyé kpa te Nikodimö kölö mati i'bë zi Yësu yöndö kölö maako aba. ⁴⁰ Vidi kora rïyö nee, olonnii ida ra ne mi bongö 'ba yöku, bi kölö wakëzi ngutru aba, mati edü hala Yude ombenni yöku 'bënni. ⁴¹ Mi bi mati atötö Yësu da taka, ani yaka edü wogo aba mati gba ombe vidi maako dë mi mo. ⁴² Dawogo ne edü kara, ehe kyere ne kadra 'ba zi ra kö'jö kö'du ko'do 'ba ralawo, zë na körökörö zi ida ra Yësu ki'di ani.

20

Yësu na dïdi

(Mt 28:1-8; Mk 16:1-8; Lk 24:1-12)

¹ Ko'do 'ba Gima aba ɔbɔ mati bi gba na köndu, Mariya Magadala i'bë dawogo ehe ongo henye, yütö alulu ku 'de, ta ha bi tödu 'ba dawogo. ² Mo aho zi Simona Petero ehe zi vo lö'bö mati Yësu

ɔwɔ ehe iya henye, “Zë obannï Yere ku tëmi dawogo! Da yɔłɔ dë ï'dinnï mo ku kila.”

³ Petero ehe vo lö'bö maako aba ayetonnï tï'bë dawogo. ⁴ Zë ahonnï ta bi kólö, le vo lö'bö maako ne aho ndra ta da Petero ehe ɔkɔ ani dagba. ⁵ Mo ïdë rë nï ehe ongo bɔngɔ konda na lala loko mï dawogo, mora mo ï'bë dë loko. ⁶ Mati Simona Petero ɔkɔ ani, mo ï'bë mï dawogo ehe ongo bɔngɔ konda ne. ⁷ Mo ongo nzoyi bɔngɔ mati o'dɔ zi komo Yësu yöfu mo aba ne. Aköku ku ehe mï bi mati na bi dë nï. ⁸ Vo lö'bö mati ɔkɔ dagba ani ne ï'bë mï dawogo, ehe mati mo ongo, mo oma. ⁹ Mï kadra nani Petero ehe vo lö'bö maako ne, ayɔłɔnnï dë henye, wayöru iya henye Yësu atënyï na dïdï. ¹⁰ Here zë rïyö ne ï'bënnï hulëhu zi vo lö'bö maakowe.

*Yësu alaya zi Mariya Magadala
(Mt 28:9-10; Mk 16:9-11)*

¹¹ Mariya Magadala ɔrɔ kudu yaga dakapa dawogo. Mo ëdï gba kudu, mati mo ïdë rë nï akañò ¹² ehe ongo malayike rïyö loko. Zë usunni bɔngɔ kanyi ehe ëdï alimannï bi mati i'dï ida ra Yësu 'dɔmo. Ma kólö bi dɔ mo ehe ma agamo bi ndï mo. ¹³ Malayika nee ako'jonnï ha Mariya henye, “Kö'du a'di ëdï akudu?” Mo aya'ba dɔ mo henye, “Zë obannï ida ra Yere ama ku 'de, ma yɔłɔ dë ï'dinnï mo kila.”

¹⁴ Kandi mati Mariya iya nenye, mo ofɔ rë nï kpo ehe ongo Yësu ëdï atɔrɔ ani. Mora mo ayɔłɔ dë, mo 'bëni éyi. ¹⁵ Yësu ako'jo hɔ mo iya henye, “Ëdï akudu ga a'di? Ëdï éyi ra koma?” Mo asösu 'bëni mo vo kyeti yaka ra ehe iya henye, “Kyedre,

ëzë obe ida rɔ mo ku 'de, akɔ ayada zi ma, here ma tɔ'bo t̄i'bë mo koba."

¹⁶ Here Yēsu iya zi mo henye, "Mariya!" Mo ofɔ rē n̄i ehe iya zi mo henye, "Raboni." Ha 'ba Hibiru aba "Raboni" vo "Komoyandi." ¹⁷ Yēsu ayada zi mo henye, "Ise ra ma dë! M̄i'bë dë gba zi 'Bu. Mora ayada zi vo l̄ö'bö 'bame m̄ëdi at̄i'bë zi mo mati na 'Bu ma ehe Wiri 'bama, kpa 'Bu wë ehe Wiri 'be."

¹⁸ Mariya Magadala i'bë ayada zi vo l̄ö'böwë nongɔ Yere ku. Mo ayada kpa zi zë wa mati mo iya zi n̄i.

*Yēsu alaya zi vo l̄ö'bö 'bëniyë
(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Lk 24:36-49)*

¹⁹ Vo l̄ö'böwë na tere kazi vo dagbe 'ba Yude, ehe m̄i hutaga 'ba Gima kólö nani, zë isi gë nn̄i loko. Truku'du, Yēsu alaya m̄i kutë 'ba gboko. Mo amëtë zë iya henye, "Rakyéyi m̄ëdi yë aba."

²⁰ Ehe ayada kala niyë zi zë ehe mbese n̄i. Mati vo l̄ö'böwë ongɔnni Yere, zë biya na rakyenyi.

²¹ Tapëti Yēsu amëtë zë lōhu, "Rakyéyi m̄ëdi yë aba," mo iya henye, "M̄ëdi yë kutu kaa 'Bu utu ma." ²² Here mo alawo dë zë ehe iya henye, "Iríyë Lawo Laka. ²³ Ëzë ile vidi maako ku ga kō'du kyënyë, akila zë. Mora ëzë ile kō'du kyënyë 'bëzë dë, ila zë dë."

Yēsu ehe Toma

²⁴ Toma ma ako'jo "vo loŋa" èdī le kólö t̄em̄i vo l̄ö'bö 'butë d̄omorïyö, mo anza dë agamo èt̄i mati Yēsu alaya zi zë. ²⁵ Here zë ayadann̄i zi mo henye, "Dongɔ ze Yere ku."

Mora Toma iya henye, “Dagba, momba kongo tēpi ḥojo ‘ba nosomari mī kala mo ehe kise zē dawisi kala ma aba. Ma ki’di kala ma bi mati wehe i’bē da mbese mo. Moma dē, nje ézé mo’dō nenye ku!”

²⁶ Tapëti ko'do 'ba Gima kólö yaa, vo lö'bö atɔtɔ rē nnü löhü bi kólö. Kadra nenye aba, Toma édii zē aba. Yësu ayi loko mati ha loko gba na kisi ehe ḥojo mī kutë 'ba gboko ne. Mo amëtë vo lö'bö 'bëniyë, “Rakyëyi mëdii yë aba.” ²⁷ Mo iya zi Toma henye, “I’di dawisi kala yi kinye, ehe ongo bi da kala me. I’di kala yi da mbese ma. ḥojo tëmi da jiji 'bëyi ne, ehe oma!”

²⁸ Toma aya'ba dō mo iya henye, “Yi Yere ama, ehe Wiri ama!” ²⁹ Yësu iya henye, “Toma, oma ga kö'du ongo ma ku? Vidi mati édinni koma aba mī ma kazi ma kongo, édii zē mati tñyö ya'da aba!”

Kö'du a'di Yowani Ayörü Buku Ëni

³⁰ Yësu o'dō kyinë 'ba kö'du koro ko'do maakowe kyo mati vo lö'bö 'bomowe ongɔnni, ehe anza zē biya ayörü ku mī buku nenye.

³¹ Mora ma nenyee ayörü here zi ye ki'di koma 'be mī Yësu na Korisito ne, Wisi 'ba Wiri. Ézé édiyë koma aba mī mo, atédiyë didi aba mī ru 'bomo.

21

Yësu alaya zi vo lö'bö 'bëniyë

¹ Yësu yaa alaya zi vo lö'bö 'bëniyë da göti Föfö 'ba Tiberiyasi. O'dō rē nü mī géri nenye. ² Simona Petero, Toma ma ako'jo “vo lonja,” Natanëlë ta

Kana mii Galilaya, gisi 'ba Zebedeyo edinni ani, bi kolo aga vo lo'bö maako eti riyo. ³ Simona Petero iya henye, "Medi ti'bë kyenze kiri!"

Maakowe iyanni henye, "Da ti'bë ze yi aba." Zë i'benni yaga mii tönbö 'benni. Mora du irinni wa maako dë yondo nani aba. ⁴ Nbo mii damindö vere, Yesu owo da goti, mora vo lo'böwë ayoloni dë mo eyi ra. ⁵ Yesu agbögö hë ni, "Aboke, iriyë wa maako ndö?" Zë aya'banni henye, "E e."

⁶ Here mo ayada zi zë henye, "Umee öndu 'be ne akano da kala tiri 'ba tönbö 'be, ehe akiriyë kya 'ba kyenze maakowe." Zë o'donnii here, ehe öndu gbo kyo na kyenze, here zë o'bönni dë zi koto riye mii tönbö.

⁷ Vo lo'bö mati Yesu owo ne, iya zi Petero henye, "Nenye Yere ra." Mati Petero owo ne Yere ra, mo usu bongo mati mo otu, mati mo edi lco ko'do ne. Here, mo ofu mii wini. ⁸ Tönbö edi nje kaa lamikolo mitiri ta da goti. Here vo lo'bö maakowe alimanni mii tönbö, ehe otönni öndu mii mo kyo kyenze aba. ⁹ Mati vo lo'böwë asinni yaga temi tönbö, zë ongönni mangolo'bö ehe wa'do 'ba kalili kyenze aba do mo. ¹⁰ Yesu ayada zi vo lo'bö 'beniyë henye, "Ike kya 'ba kyenze maakowe mati iriyë ne."

¹¹ Simona Petero i'bë huléhu mii tönbö ehe otu öndu da goti. Mi mo kyenze ma kyedre edinni lamikolo 'butemuyi dəmowota, mora öndu gba kazi liza. ¹² Yesu iya henye, "Ayiye ehe onyowe." Mora vo lo'bö ma kolo maako ako'jo dë, mo eyi ra. Zë ayoloni mo Yere ra. ¹³ Yesu oba mangolo'bö mii kala ni ehe i'di kya maakowe zi vo lo'bö 'beniyë. Mo o'do kyenze ne kpa te here.

14 Nenye mī kadra mawota mo ra Yësu alaya zi vo lō'bö 'bəniyē tapëti mo ënyi tēmī koli.

Yësu ehe Petero

15 Mati Yësu vo lō'bö 'bəni étii indenni wakonyo ku, mo ako'jo henye, "Simona wisi 'ba Yowani, ɔwɔ ma ndra ta da oka maakowe?" Simona Petero aya'ba henye, "O, Yere, ayɔlo ku mɔwɔ yï!" Yësu iya henye, "Here, ulu tímélë ame." **16** Yësu ako'jo madariyö mo, "Simona wisi 'ba Yowani, ɔwɔ ma?" Petero aya'ba henye, "O, Yere, ayɔlo mɔwɔ yï!" Yësu ayada zi mo henye, "Here, ongɔ ga tímélë ame."

17 Yësu ako'jo mī da mawota mo henye, "Simona wisi 'ba Yowani, ɔwɔ ma?" Petero na rasösü ga kö'du Yësu ako'jo hɔ mo mawota èzé mo ɔwɔ nii. Here mo ayada zi Yësu henye, "Yere, ayɔlo kö'du biya. Ayɔlo mɔwɔ yï."

Yësu aya'ba henye, "Ulu tímélë ame. **18** Ma yada tïnyö zi yï henye, mati yï gba na wisi kora ɔbi, usu rë yï ehe i'bë bi mati ombo zi t'i'bë. Mora mati endro ku, akiza yaga kala yï. Here, maakowe akidanni kɔ'di gë yï toko rë yï ehe akalépi zi yï dagba bi mati ombo dë zi t'i'bë." **19** Yësu iya nenye zi yada hala Petero akoli ehe akika wayeto zi Wiri. Here mo iya zi Petero, "Usu ga ma."

Yësu ehe vo lō'bö maako étii

20 Petero opi rë nii ehe ongɔ vo lō'bö mati Yësu ɔwɔ ne, usu ku gë nii. Mo ra kpa te mati alima kara zi Yësu bi 'ba wakonyo, ehe ako'jo henye, "Yere, éyi ra édi t'i'bë zi yï susu?" **21** Mati

Petero ongo vo lö'bö nenyе, mo ako'jo ha Yësu iya henye, “Yere, a'di kö'du mo?”

²² Yësu aya'ba henye, “Kö'du sösу 'bëyï ëdï a'di, ëzë momba mo zi lima le ma'ba? Usu ga ma.”

²³ Here, ndëndo apere rë nï mï kutë vo lö'bö maakowe henye, vo lö'bö nenyе oli dë. Mora Yësu iya dë mo oli dë. Mo iya nje henye, “Kö'du sösу 'bëyï ëdï a'di?”

²⁴ Vo lö'bö nenyе ra mo ayada kö'du nenyе biya. Mo ayörü, ehe da yolo mo ëdï kö'du tïnyö ra yada.

Ndundu mo

²⁵ Yësu o'do wa maakowe kyø. Ëzë ayörü zë biya mï bukuwë, ma sösу henye, bi atanza dë mï damöku ne kö'du buku nee biya.

**Morokodo
Portions of the Holy Bible in the Morokodo language
of South Sudan**

copyright © 2010 Pioneer Bible Translators

Language: Morokodo

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

b81b7ca7-810b-5cb2-913f-b28f08d9c01d